

18950-2-52
17-3-49

1153

apis 3

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 910

PENKTADIENIS, KOVO (MARCH) 18, 1949, TORONTO, ONTARIO

M E T A I X V I I I

Darbininkų Teisė Organizuotis yra Naudingas Dalykas, Sako Premjeras

WINDSOR. — "Niekas netikins manęs, kad Kanadai reikia Tafto-Hartlio įstatymo," pareiškė premjeras Louis St. Laurent.

Darbininkai turi būti laisvi išvalyti savo namus, kada reikala, sakojis, atmesdamas idėją, kad valdžia imtųsi priemonių, kaip kad yra daroma Jungtinėse Valstijose.

"Tačiau yra žmonių, net visuomenininkų tarpe," tęsė jis, "kurie žiūri į darbininkus, o ypač organizuotus, kaip į visuomenės priešus. Bet aš nesu vienu iš jų. Aš tikiu, kad teisė organizuotis yra geras dalykas ne tik dėl darbininkų, bet ir dėl visuomenės. Taipgi aš tikiu, kad kolektyvis susitarimas yra svarbus, kad suteikti darbininkams atitinkamą vietą šale fabrikantų ir investorių."

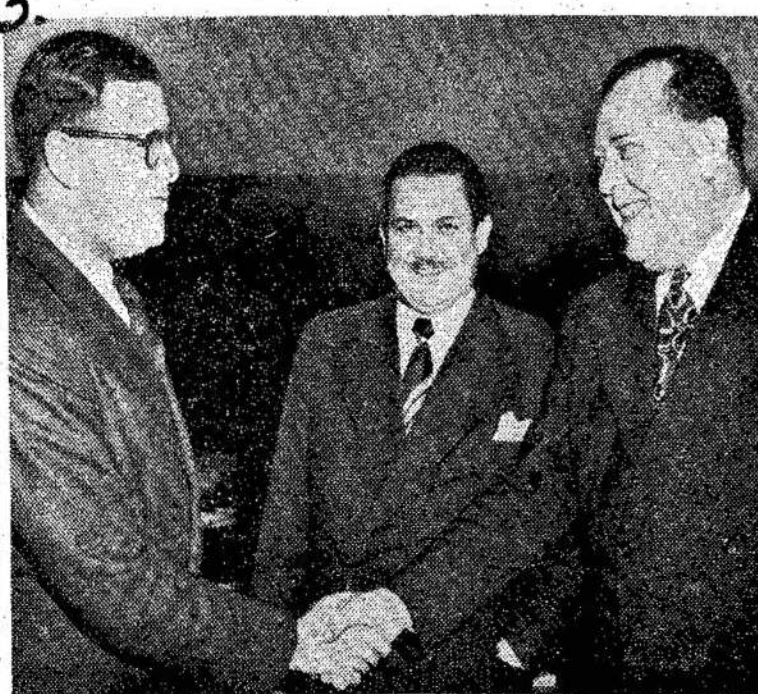
Jis netvirtina, kad visi darbininkų vadai teisingi, bet ne visi teisingi esą ir samdytojai.

Atsakydamas konservatų vadui G. Drew ir kitiems, kurie reikalauja sugrąžinti prispaudos įstatymą (sekcija 98), jis įspėjo, kad prispaudos priemonės gali pražudyti laisves, kurių apgynimui jos taikomos.

Bijo Kalbėtis su Profesorium Grube

OSHAWA. — Profesorius George Grube, CCF nacionalės tarybos narys, pareiškė čia, kad "laisvasis užsiėmimas" taip pasikinkęs žmones, kad jie biją susitikti su juomi, kad neprazūdyti biznio leidimus.

Yra patirta, kad daugelyje vietų biznierių yra didelė baimė dėl siaučiančio persekiojimo. Jeigu tikrai pastebi, kad biznierių palaike valdantiejiems rateliams nepatinkančius žmones, tai tuojuos suranda kliūčių ir neatnaujina biznio leidimų. Ypač mažesni biznierių tokiu būdu yra persekiojami.



Jungtinių Tautų sekretoriaus Trygve Lie sveikina Izraelijos atstovą Aubrey Eban su priėmimu Izraelijos Jungtinių Tautų organizacija. Vi-dūrystovai Saugumo Tarybos pirmininkas Dr. Alberto Al-barez (Kubos).

Autorius Leslie Roberts Netiki į Ginklo Pergalę

TORONTO. — Leslie Roberts, vienas iš žymiausių Kanados autorių, aną dieną čia, kalbėdamas Bathurst Street United Church, smarkiai iškritikavo Kanados visuomenininkus ir diplomatus, kurie vis labiau virsta amerikiečių tarnais.

Jis reikalavo, kad Kanada taptų laisva, vestų savo politiką, stengtųsi sugrąžinti tautas prie Jungtinių Tautų organizacijos, kuri jau baigiama apleisti. Jis sako, kad Kanada suloštų didesnę rolę būdama mažų tautų vadu, negu Jungtinių Valstijų setelitu.

Kas liečia komunizmą, jis sako: "Didžiausias supuvinimas tikėti, kad kas nors ant žemės galėtų sulaikyti komunizmą ginklais... arba įtraukdami Skandinaviją į Atlanto pakta, kurio ji nenori".

Vienintelis kelias prieš komunizmą, sako Roberts, tai "tikėjimas į demokratiją". Tuomi jis norė'o pasakyti, kad tikrai praktikuojant demokratiją galima užsitikrinti saugumą demokratijai.

Gandai, kad Tarybų Sąjunga pasirengusi maršuoti

bile momentą, sako jis, yra karo kurstytojų darbas.

Jeigu kanadiečiai nori būti setelitais, tęsė jis, tai geriau būti visos žmonijos, o ne vienos kurios nors jėgos.

"Mes turėtume priešintis tam, kas mums atrodo klaiding, pasisakyti, kas mes esame, tai yra piliečiai ne kokio nors supuvinio krašto, o ateities žemės."

Atsitikime karo, sako jis, kanadiečiai būtų kaip svietas tarp dviejų riekčių.

Sovietų Politikoj Nebus Pasikeitimo

BERLYNAS. — Pulkininkas Tulpanovas užtikrino Rytų Vokietijos komunistus, kad Tarybų Sąjungos politikoj nebus pasikeitimo. A. Višinskis, kaip užsienio reikalų ministras, nepakeis V. Molotovo kurso. Tarpe jų nėra jokio skirtumo pažiūrose.

Pulkininkas Tulpanovas dar pridūrė, kad Tarybų valdžia pilnai užgria maršalo Sokolovskio darbą, kaipo militarinio komandieriaus Ry-

Protestonų Dvasiškija Smerkia Atlanto Bloką

CLEVELAND. — Federacinių Kristaus Bažnyčių Tarybos suvažiavimas čionai pasisakė prieš planuojamą Šiaurės Atlanto šalių santarvę, atsuktą prieš Tarybų Sąjungą, ir pareikalavo, kad senatas neužgirtų tos santarvės, kol amerikiečiai gerai susipažins su ja.

Suvažiavime dalyvavo 120

tų Vokietijoj, ir pilniausia juo pasitiki.

Kiek liečia Tarybų valdžią, tai jos nusistatymas Vokietijos klausimais pasilieka tas pats.

Marshallo Planas Pūdo Italijos Traktorius

GENEVA. — Italija neturi kur dėti savo pagaminamų traktorių todėl, kad amerikinis Marshallo planas sulaiko itališkų traktorių pardavinėjimą Francija, Lenkijai ir kitiems rytinės Europos kraštams, kaip rašo New Yorko Times korespondentas.

Italijoj prie fabriky rūdija ir pūva bent tūkstantis traktorių. Italai darbininkai galėtų tūkstančius naujų traktorių pastatyti, bet jie paleisti iš darbo, kuomet Marshallo planas užgina Italijos traktorius pardavinėti užsieniams. Mat, Amerika nustatė, jog vakarų Europos kraštai turi šiemet maršalniais pinigais pirkti 25,000 amerikinių traktorių.

APSIGYNYMO REIKALAM IŠLEIS \$375,000,000

OTTAWA. — Kanados valdžia numato išleisti \$375,000,000 dėl apsigynimo reikalų 1949 metais.

Viso numatoma turėti išlaidų \$2,217,678,181, kas yra \$27,000,000 daugiau, negu pernai.

NANKING. — Nacionalistų seimas išrinko premjeru generolą Ho Jing-čin. Jis esąs veikiančiojo prezidento draugas.

Čiang Kai-šekas persikėlęs ant mažos salos pietuose, kur manąs sau ramiai gyventi.

dvasiškių, atstovaujančių 35,000,000 protestonų Jungtinėse Valstijose.

Suvažiavimas priėmė rezoliuciją prieš šį pakta po to, kai valstybės departamento atstovas Charles E. Bohlen iš Vašingtono ragino užgirti šį pakta.

Kitoje rezoliucijoje šis protestonų vyskupų ir kunigų suvažiavimas sako:

"Jungtinės Valstijos neprivalo mėginti sunaikinti viusomenines Tarybų Sąjungos įstaigas ar kištis į kurios kitos šalies politinę ar ekonominę santvarką."

Suvažiavime buvo pranešta apie Tolimuosius Rytus, kuriame išreiškiamas priitarimas žmonių judėjimui dėl tautinės nepriklausomybės.

Protestonų dvasiškija ragina Jungtinių Valstijų valdžią nesikišti į Kinijos vidujinius reikalus, įvesti tautinę savivaldą pietinėj Korėjoj, pataisyti imigracijos įstatymus taip, kad galėtų įvažiuoti kiniečiai ir kitų rytinių šalių tautiečiai.

Tuo tarpu reakcionieriai bruka įstatmų leidėjams įvairius sumanymus, kad suvaržytų žmonių teises. Neku rie sumanymai pralenkia net nacių idėjas. Atrodo, kad reakcionieriai puola į isteriją dėl pasaulio pirmynžangos.

79 Bilijonai Rublių Apsigynimo Reikalams

MASKVA. — Tarybų Sąjungos finansų ministeris pridavė Aukščiausiai Tarybai 1949 metų biudžetą, iš kurio matosi, kad apsigynimo reikalams yra skiriama 79,000,000,000 rublių. 1948 metais išleido 66,000,000,000 rublių.

Bet ir tokia didelė suma sudaro nelabai didelę dalį Tarybų Sąjungos biudžete. Viso pajamų numatoma turėti 445,208,000,000 rublių. Viso išlaidų — 415,355,000,000 rublių. Išde liks 39,853,000,000 rublių perviršiaus.

1948 metais pajamos sudarė 408,400,000,000 rublių, o išlaidos 368,800,000,000 rublių. Pajamos viršyjo išlaidas 39,600,000,000 rublių.

Pasidairius Po Kanada

10
9

Esą gandai, kad konservatoriai, norėdami prisigerinti Kvebeko liberalams, priešinsis Šiaurės Pakto užgyrimui, nors tuo labai abejojama.

Jeigu jie žymiam laipsnyje pasipriešintų, tai greitai laiku rinkimai įvyktų, kaip nurodo autoritetingi šaltiniai.

Taipgi eina gandai, kad Drew ir Duplessis esą priešingi Švento Lauryno upės gilinimui.

Ontarijos ministrai nepriešingi algų pakėlimui, kuomet tas liečia juos pačius.

Įteikdami parlamentui sąmatą, ministrai išsiūvė, kad jie pasikelia algas \$2,000 kiekvienas.

Kabineto nariai dabar gaus po \$13,000 į metus.

CCF ir DPP atstovai už protestavo prieš tai, pareikšdami, kad būtų gėda ministrams pasikelti sau algas, kuomet jie siūlo seneliams \$30.00 į mėnesį.

Manitobos seimelis nutarė pakelti senelių ir aklių pensijas iki \$35.00 į mėnesį.

Reiškia, jų pensijos pakeltos \$5.00 į mėnesį.

Kuriems reikia tik iš pensijos gyventi, tiems labai sunku pragyventi iš tokios sumos.

Kvebeko premjeras Duplessis

sis uždraudė importuoti margariną.

Dabar, tur būt, ant Ontarijos-Kvebeko rubežiaus bus pastatyti sargai ir krės kiekvieną mašiną, kad neįgabentų margarino.

Cia dar galima pasakyti ir tą, kad uždraudimas margarino yra nekoks pasitarnavimas Kvebeko beturčiams.

Margarinas yra pigesnis už sviestą, nors maistingumu nesiskiria nuo sviesto. Neturtingoms šeimoms margarinas būtų lengviau prieinamas, kaip sviestas.

L. B. Pearson, užsienio reikalų sekretorius, kalbėdamas Kanadiečių Klube, Londone, pareiškė, kad būtų neįsitinga išmainyti laisvę ant antikomunistinio įstatymo.

Jis sako, kad esamieji įstatymai gali apsidirbti su visais blogumais draugijai.

Uždraudimas susirinkimų dėl politinių žmonių įsitikinimų, su kuriais kiti nesutinka, būtų nenaudingas demokratijai.

Reikia padaryti tokį gyvenimą, sako jis, kad žmonėms nebūtų reikalo ieškoti kitų sistemų.

„Trečio pasaulinio karo nebus, jeigu Jungtinės Valstijos nepradės“, pareiškė Tim Buck, Darbo Progresyves Partijos lyderis, kalbėdamas Massey Hall.

Mitingas, kuriame dalyvavo 1,500 torontiečių, priėmė rezoliuciją, pareiškiančią, kad Atlanto Paktas yra karo paktas.

Kalbėtojai ragino kanadiečius siųsti kablegramas, raginančias valdžią nesirašyti tą paktą.

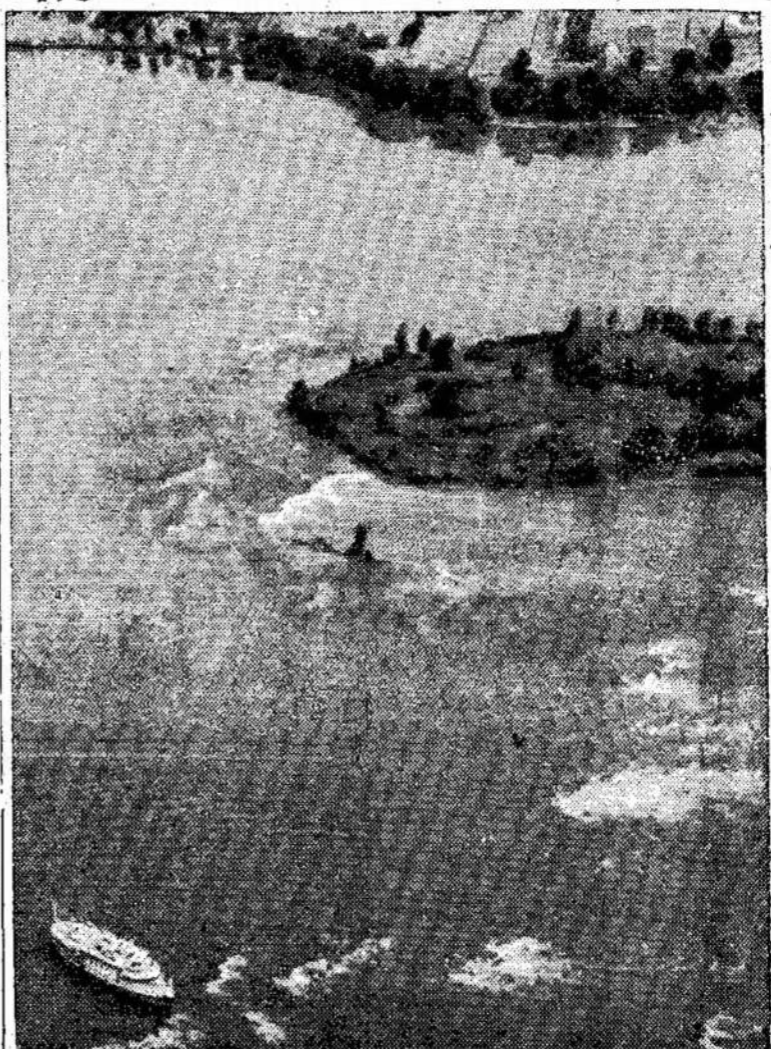
Kanados unijistų tarpe prasideda labai rimta kova. Ne tiek tarp savęs, kiek už autonomiją, už nepriklausomybę nuo Amerikos Darbo Federacijos lyderių.

Tiesa, nekurių unijų vadovybė yra Greeno draugų, kurie stoja Greenui talkon, bet jie yra netokios didelės reikšmės.

Amatų ir Darbo Kongreso vadovybė išleido pareiškimą, iš kurio matosi, kad Amerikos Darbo Federacijos lyderiai jau nuo 1910 metų stengiasi panaikinti Kanados unijų savistovumą.

Gali būti, kad atsiras viena kita unija, kuri pasitrauks iš Kongreso, bet iš visko matosi, kad didžiama unijų griežtai pasmerks Greeno ir kompanijos pastangas panaikinti Kanados unijų autonomiją.

Gaila, kad ADF vadai pasirinko tokį kelią. Unijų ryšiai turi būti draugiški, ly-



Esą sudarytas \$266,000,000 planas pakelti vandenį Švento Lauryno upėj prie Mont-realo bent 80 pūdų, kad jūrų laivai galėtų praplaukti Lachine Rapids, kurs ant dug-

no yra daug didelių akmenų. Nuotraukoj — Lachine Rapids. Kairėj, apačioj matomas laivas Rapids Prince užplaukęs ant akmenų, kiek metų atgal.

giateisiai. Kooperacija tarp amerikiečių ir kanadiečių darbininkų svarbi. Bet dikta-

vimas iš užsienio yra žalimas.

Kanadietis

Hitlerio Generolai Amerikos Tarnyboj

13

JUR. KOROLKOVAS

Generolas pulkininkas Halderis — buvęs vokiečių fašistinės armijos štabo viršininkas — paleistas. Jį paleido tyliai, be triukšmo, išnaudojus vadinamą vokiečių denacifikavimo komisiją. Apie tai Vakarų spaudoje buvo paskelbta kuo šykščiausiai: pernelyg odiozinė yra šito nusikaltėlio — vieno antrojo pasaulinio karo organizatorių — figūra. Amerikos karinė valdžia, iš užkulisų vadovavusi komisijos darbui, griebėsi visų priemonių, kad nagrinėjant Halderio bylą, nieko nebūtų pasakyta apie jo nusikaltimus.

Keistas „atsitikimas“, bet denacifikavimo komisijos pirmininku Miunchene, kur buvo nagrinėjama Halderio byla, pasirodė esąs jo asmeniškasis bičiulis, buvęs vokiečių karininkas, Oskaras fon-Deficas. Tokiu pat principu buvo parinkti ir liudininkai. Jų tarpe buvo vokiečių generolai, pretenduojantis į Bavarijos „sostą“ „kronprincas“ Ruprechtas, karinis nusikaltėlis bankininkas Šachtas, bet nebuvo nei vieno demokratinės visuomenės atstovo. Visi šito „proceso“ dalyviai — pats Halderis, liudininkai, teisėjai, amerikiniai konsultantai — veikė visiškai vieningai, stengdamiesi paversti šį neabejotiną nusi-

kaltelį nekaltu taikos angelu.

Tiesa, vyriausias šio juridinio vodevilio herojus generolas Halderis kiek persistengė, prisipažindamas mylįs Ameriką ir per daug išsplepėjo. Jis, visiems girdint, pareiškė, jog hitlerinei kariuomenei sutriuškinus Lenkiją, vokiečių armija gavo oficialinį pasveikinimą iš amerikiečių karinių sluoksnių šios pergales proga. Pasveikinimą Halderiui įteikė... Amerikos karinis atašė Berlyne pulkininkas Patonas.

Šis Halderio pareiškimas sukėlė tam tikrą sumišimą, bet drovėjimasis greit išsiblaškė. „Procesas“ tęsėsi pagal iš anksto paruoštą planą ir pasibaigė Halderio išteisinimu. Hitlerinis generolas pulkininkas priėmė pasveikinimus savo išlaisvinimo proga, pasveikino jį patys teisėjai, o buvęs vokiečių štabo karininkai, Halderio bendradarbiai, čia pat posėdžių salėje įteikė savo šefui gėlių puokštę. Tai buvo atvira, akiplėšiška demonstracija vokiečių militaristų atstovų, kurie sau rado amerikinių globėjų.

Bulvarinė „Vakarų demokratijų“ spauda uoliai skleidžia versijų apie tai, jog vienintelis Halderio užsiėmimas — žaidimas su anūkėmis, kad jis visiems laikams pal-

ko svajones apie karinę karjerą ir bevelija leisti laiką namie, chalate. Apie tai noriai plepa ir pats Halderis.

Bet jis mėluoja. Po naminio chalato skvernais skamba generoliški pentinai. Įtartinai atrodo fašistinio generolo „vaikiški žaidimai“. Ne veltui jį paleido laisvėn. Ne „žaidimui“ stojo jis pramanyta Šmidto pavarde čia pat, prie Miuncheno, įsteigto vadinamo komiteto „ūkio priežiūrai“ priešakėje. Kaip tvirtinama, šitas komitetas tapo Vakarų Vokietijos remilitarizacijos centru. Iš patikimų šaltinių perduoda, jog Halderis būsiąs paskirtas karinės pramoninės policijos, vadinamos juodosios gvardijos, kitaip tariant, karinių formuotųjų Bizonijoje viršininku.

Halderis, ne vienintelis fašistų karo vadas, kurį amerikinė valdžia pritraukė įgy-

(Pabaiga ant 12 pusl.)



Miss Pearl Poliščuk, torontietė, kuri puolus į religinį fanatizmą persipiovė kojas virš kelių. Ji buvo atrasta visa kraujuose ir šaukianti:

„Dieve, aš ateinu pas tave“. Gydytojai išgelbėjo jos gyvybę, bet vieną koją reikėjo nuplauti virš kelio. Ji buvo protinga mergina.

Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop
Skubus ir Geras Patarnavimas
P. MOTIEJUNAS
Savininkas
640 Main St., Winnipeg

15
Seši T...
Kolek...
Ko...
salyg...
mum...
tę Li...
daug...
orga...
tynu...
prad...
Ukm...
komb...
tūkst...
nių...
Urm...
Gr...
publi...
daly...
sijos...
grad...
ta su...
liu...
vavo...
prek...
"Tri...
riku...
je bu...
Li...
ga in...
zacij...
jo m...
kių...
jonų...
duot...
kain...
At...
je ta...
ta u...
kiat...
pran...
binė...
mug...
pran...
rijos...
mės...
Fede...
vija...
daly...
Stip...
Dra...
Ta...
resp...
rėja...
ryši...
linin...
tijos...
TSP...
prez...
sas...
nio...
prof...
jos...
tikr...
čiau...
tas...
ir p...
E...
paži...
Mol...
tori...
lan...
istor...
pam...
A. S...
Muz...
V...
žiuo...
dini...
klau...
sūn...

15 Pasidairius po Tarybų Lietuvą

Seši Tūkstančiai Avilių Kolektyvinių Ūkių Bitynams

Kolektyvinio žemės ūkio sąlygos sudaro didelius galimumus išvystyti bitininkystę Lietuvoje. Ryšium su tuo, daugelis kolektyvinių ūkių organizuoja savo ūkiuose bitynus. Visa eilė apskričių pradėjo gaminti avilius. Vien Ukmergės medžio apdirbimo kombinatas šiemet išleis 6 tūkstančius avilių kolektyvinių ūkių bitynams.

Urmo Prekybos Piėtimas

Greta kitų tarybinių respublikų Lietuvos TSR šiemet dalyvavo pirmoje visos Rusijos urmo mugėje Leningrado mieste. Mugės apyvarsta sudarė 2,5 milijardo rublių. Lietuvai mugėje atstovavo daugelis respublikos prekybinių organizacijų. „Trikotažo“ ir „Kotton“ fabriku šilko dirbiniams mugėje buvo didelė paklausa.

Lietuvos vartotojų sąjunga ir urmo prekybos organizacija „Optpromtorg“ įsigijo mugėje įvairių ūkinių prekių už ketelį dešimčių milijonų rublių. Šios prekės perduotos Lietuvos miestų ir kaimų parduotuvėms.

Artimiausiu laiku Vilniuje taip pat bus suorganizuota urmo mugė. Lietuvos prekiaujančiosios organizacijos, pramoninės įmonės ir gamybinė kooperacija pasirodys mugėje su dideliu kiekiu pramoninių prekių, galanterijos, vilnos, siuvinių ir žemės ūkio produktų. Rusijos Federacija, Baltarusija, Latvija ir Estija yra pakviestos dalyvauti urmo mugėje.

Stiprėja Mokslininkų Draugystė

Tarp brolių tarybinių respublikų mokslininkų stiprėja draugystė ir kultūriniai ryšiai. Pas Lietuvos mokslininkus neseniai viešėjo Estijos mokslininkai — Estijos TSR Mokslų Akademijos prezidentas profesorius Hansas Kruus, Talino Valstybinio Universiteto rektorius profesorius A. Kiperis, Estijos TSR Mokslų Akademijos tikrasis narys, TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatas, profesorius A. Koortas ir profesorius I. Bahmatas.

Estijos mokslininkai susipažino su Lietuvos TSR Mokslų Akademijos laboratorijomis ir biblioteka, aplankė svarbiausius Vilniaus istorinius ir architektūrinius paminklus.

A. S. Puškino Muziejus Lietuvoje

Vilniaus priemiestyje, ažuolynė, stovi senoviniai mediniai namai. Kitados jie priklausė didžiojo rusų poeto sūnui Grigorijui Aleksand-

rovičiui Puškinui, mirusiam 1905 metais. Neseniai tie namai paversti A. S. Puškino muziejumi.

Keturiuose mezanino kambariuose įrengta paroda, vaizduojanti A. S. Puškino gyvenimą ir kūrybą. Tarp kitų — stendas „Puškino kūriniai Lietuvoje“.

Jubiliejinis komitetas, sudarytas respublikos Ministrų Tarybos nutarimu, pradėjo ruošti 150 metų nuo A. S. Puškino gimimo dienos minėjimui Lietuvoje.

Jubiliejaus dienomis bus išleisti Puškino rinkiniai kūriniai ir jo biografija lietuvių kalba.

Teatrai ruošia dramatiškus Puškino kūrinių jubiliejinius vaidinimus. Puškino sode didžiajam poetui bus pastatytas paminklas.

50 Metų Operoje

Sausio mėnesį Vilniaus visuomenė pagerbė seniausią respublikos dirigentą, nusipelnusį meno veikėją, profesorį Mykolą Bukšą, ryšium su penkiasdešimtmečiu jo darbo operoje.

Jubiliejaus dieną Lietuvos TSR Valstybiniame Operos ir Baletu Teatre įvyko A. Rubinšteino operos „Demonas“ premjera, kurią A. Bukša prieš 50 metų pirmą kartą dirigavo Vilniaus operos teatre. Žiūrovai šiltai sutiko M. Bukšos pasirodymą prie dirigento pulsto. Spektakliui pasibaigus, jubiliejaus sveikino valstybinių, visuomeninių ir kultūrinių įstaigų bei organizacijų atstovai.

Išauklėtas rusų klasikinės muzikos pavyzdžiais, M. Bukša propaguoja Lietuvoje rusų muzikinį meną. Jam betarpiškai dalyvaujant buvo pastatytos Čaikovskio operos „Eugenijus Onieginas“ ir „Pikų Dama“, Borodino — „Kunigaikštis Igoris“, Musorgskio — „Borisas Godunovas“ ir kt.

1945 metais Lietuvos TSR vyriausybė suteikė M. Bukšai nusipelnusio meno veikėjo vardą, o Sąjunginė Vyriausybė apdovanojo jį Darbo Raudonosios Vėliavos ordinu ir medaliu „Už šaunų darbą 1941-1945 metų Didžiajame Tėvynės kare“.

16 Tarybinės Valstybės Rūpinimasis Motina

K. TAUTKIENĖ

Tarybų valdžia išvadavo milijonus moterų ir įtraukė jas į aktyvų dalyvavimą socialistinėje statyboje. Tarybinės santvarkos pergalės privatinės gamybos įrankių bei priemonių nuosavybės panaikinimo rezultate Tarybų Sąjungoje įgyvendintas faktinis moters lygiateisiškumas su vyru visose visuomeninio politinio gyvenimo ir visuomeninio gamybinio darbo srityje.

Komunistų partija ir tarybų valstybė nenuilstamai rūpinasi moterimi, jos sveikata, jos vaikais. Šitas rūpinimasis atsispindi eilėje tarybinės vyriausybės įstatymų, kurie užtikrina įvairiašalią moters visuomeninės ir darbo veiklos suderinimą su jos motinystės pareigomis: moters darbo apsaugą, materialinę pagalbą gimdyvėms, daugiavaikėms ir vienišoms motinoms, gimdymo namų, vaikų darželių, lopšelių, vaikų ir moterų konsultacijų bei kitų įstaigų tinklo išplėtimą.

Iki socialistinės revoliucijos Rusijoje tiktai nežymi moterų dalis teturėjo galimumą naudotis medicinos pagalba gimdant. 1914 metų sausio pirmą dieną Rusijos ligoninėse ir gimdymo namuose buvo 6,824 gimdy-

mo lovų. Tarybų valdžios metais skaičius įstaigų, teikiančių medicinos pagalbą motinai ir vaikui, neišmatuojamai išaugo. 1940 metais Tarybų Sąjungoje gimdymo namuose ir specialiuose ligoniniuose skyriuose buvo 141,878 lovų. 1947 metais 97,5 nuosimčių visų nėščių moterų gimdė gimdymo namuose ir ligoninėse. Gimdymo pagalbos suteikimas, kaip ir visų rūšių gydymo pagalba Tarybų Sąjungoje yra nemokama.

Nėščioms moterims, dirbančioms įmonėse ir įstaigose, be metinių apmokamų atostogų, suteikiamos papildomos atostogos prieš ir po gimdymo 77 kalendorinių dienų laikotarpiui (reikalui esant jos gali būti pratętos). Už visą atostogų dėl nėštumo laiką darbininkėms ir tarnautojoms išduodama valstybinė pašalpa 100 nuosimčių jų uždarbio dydžio. Tarybiniai darbo įstatymai įpareigoja įmonių ir įstaigų vadovus nėščias moteris perkelti, priklausomai nuo jų sveikatos, į lengvesnį darbą, paliekant joms vidutinišką darbo užmokestį laikotarpiu iki šešių mėnesių. Nėščios moterys neleidžiamos dirbti naktį. Maitinančioms motinoms be bendros pietų per-

17 Lietuvoje Įgyvendinta Tikra Sąžinės Laisvė

(Tikinčios katalikės — Lietuvos TSR apskrities Tarybos deputatės laiškas apie sąžinės laisvę Lietuvoje)

Lietuvos TSR Konstitucijos 96 straipsnyje yra pasakyta, jog religinių kultūrų atlikimo laisvė pripažįstama visiems piliečiams. Bet kuris kėsinimasis į sąžinės laisvę, baudžiamas pagal įstatymą, kaip nusikaltimas.

Tarybų Sąjungoje religija atskirta nuo valstybės ir nuo mokyklos. Valstybė nesikiša į bažnyčios vidaus reikalus. Religinių susivienijimų veiklos priežiūrą vykdo vietinės darbo žmonių deputatų Tarybos, kurias sudaro tiek žmonės tikintieji, tiek ir ateistinių įsitikinimų žmonės.

Švenčionyse (Lietuvos TSR) apskrities vykdomajame komitete atsakingo sekretoriaus pareigas eina Veronika Uzelaitė — tikinti katalikė.

Čia skelbiame jos laišką, kuriame ji pasakoja apie sąžinės laisvę Lietuvos TSR. — Red.

1948 metų pradžioje valstiečiai, Joniškio valsčiaus gyventojai, parodė man didelį pasitikėjimą, išrinkę mane deputatu į apskrities darbo žmonių deputatų Tarybą. Nuo to laiko štai jau greit metai aš dirbu švenčionių apskrities vykdomojo komiteto atsakingu sekretoriumi.

Į mane, kaip deputatą, tarybų valdžios atstovą, piliečiai dažnai kreipiasi įvairiais klausimais, tame tarpe ir tikybiniais apeigų klausimais. Į šiuos klausimus aš, kaip ir į kitus, kreipiu daug dėmesio. Per visą mano darbo

traukos nustatomi dar papildomi pusvalandžiai — tai kas 3, 5 valandos, kurias įskaitomos į darbo laiką ir apmokamos pagal vidutinišką uždarbį.

Moteris Tarybų Sąjungoje yra rami dėl savo vaikų ateities. Vienas ryškiausių valstybės rūpinimosi motina ir vaiku yra išmokėjimas motinoms valstybinių pašalpų, Tarybinės vyriausybės nustatytų dar 1936 metais. 1944 metais, kada šalis įtempė visas jėgas priešui sutriuškinti, TSRS vyriausybė žymiai padidino valstybės pagalbą nėščioms moterims, daugiavaikėms ir vienišoms motinoms.

Pagal TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1944 metų liepos 8 dienos įsaką, tėvams, turintiems du vaikus, gimus trečiam, duodama vienkartinė pašalpa, o gimus ketvirtam — be vienkartinės piniginės pašalpos (Pabaiga ant 11 pusl.)

Taryboje laiką nebuvo atsitikimo, kad klausimas nebūtų išspręstas taip, kaip to reikalauja tarybiniai įstatymai.

Į mane, pavyzdžiui, kreipiasi tikintieji, prašydami suteikti jiems visuomenines patalpas tikybinėms apeigoms bei religinių draugijų susirinkimams. Tokie prašymai visuomet patenkinami, ir joks užmokestis už patalpų naudojimą neimamas.

Bažnyčios ir jos tarnautojai gauna iš miesto Tarybos elektros šviesa, kunigams suteikiami butai komunaliniuose namuose, už kuriuos jie moka bendromis visiems piliečiams taisyklėmis. Jeigu bažnyčiai reikia remonto, tai vietiniai miesto valdžios organai per valstybines statybines organizacijas parduoda religinėms draugijoms reikiamą kiekį statybinių medžiagų. Neseniai, pavyzdžiui, buvo atremontuota ir praplėsta bažnyčia Cekanės miestelyje. Man tai ypatinai malonu pranešti, nes aš pati esu tikinti katalikė.

Kartu su kitais tikinčiais aš vaikštau į bažnyčią ir švenčiu visas bažnytnines šventes. Mane, kaip ir visus tikinčiuosius, dažnai lanko mūsų parapijos kunigai. Nei man, nei kam kitam prisirišimas prie religijos nėra kliūtis mūsų darbei valstybinėje įstaigoje.

Kaip žinoma, Tarybų Sąjungoje visi civilinės būklės aktai (santuokos, gimimo, mirties registracija) yra valstybinių organų žinioje. Tačiau niekam nekludoma vaikus krikštyti, susituokti bei kitas religines apeigas vykdyti bažnyčioje.

Kaip apskrities Tarybos deputatė aš nuolatos susitinku su savo rinkėjais — katalikais, stačiatikiais, sentikiais bei kitais tikinčiais. Visi jie su didžiausiu pasitenkinimu pabrėžia, jog dėka tarybinės valdžios politikos, pripažįstančios visų tikybių lygybę, — bažnyčia ir religija daug laimėjo. Tarp tikinčiųjų dabar nėra jokios neapykantos ir jų santykiai pagrįsti tarpusavio gerbimu. Pasikeitė ir kulto tarnautojai. Dabar jie užsiima tik religijos klausimais, dievo tarnyba, o ne kaip pirma — turėjo tarnauti šio pasaulio turtingiesiems.

Tarybų Lietuvoje įgyvendinta tikra sąžinės laisvė. Tai junta kiekviename žingsnyje visų religijų tikintieji. Tai juntu ir aš — tikinti katalikė.

Veronika Uzelaitė

18

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS

F. O. Station C, Box 1013, Toronto, 3, Ontario, Canada.
ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: WAverley 0592

VARDAN "LAISVĖS" IR "DEMOKRATIJOS"

Siandien yra daug tokių žmonių, kuriuos galima būtų pavadinti demagogais ar veidmainiais. Jie kalba vienaip, o daro kitaip. Jie rėkia, kad žmonių laisvės ir demokratija pavojuje, bet ant kiekvieno žingsnio jie bruka pasiūlymus suvaržyti ir laisves ir demokratiją. Nei vienas iš jų dar nepasiūlė tokių įstatymų, kurie vienu ar kitu būdu stengtųsi praplėsti demokratiją ar laisves.

Paimkime pačių darbininkų organizacijas. Nesenai, Miami mieste, įvyko Amerikos Darbo Federacijos lyderių pasitarimas. Jie, be kitų dalykų, sugalvojo pakeisti balsavimo tvarką suvažiavimuose. Iki šiol delegatai turėdavo po vieną balsą. Dabar siūloma, kad delegatas turėtų visų atstovaujama narių balsų skaičių. Kitaip sakant, kad unijų lyderiai susivažiavimuose galėtų balsuoti visų esamų ir nesamų narių skaičiumi. Šio sumanymo tikslas yra tas, kad pastoti kelių narių rinktiems delegatams. Kada delegatas turi tik vieną balsą, tai unijos turi rinkti kuo daugiau delegatų, kad sudaryti atitinkamą skaičių balsų suvažiavime. Pravedus sumanymą, užtektų pasiūsti vieną kitą atstovą, kad atstovauti visus narius. Du trys asmenys galės sakyti: "Mes balsuojame 200,000 balsų" ir t.t.

Kitas tų pačių lyderių pasimėjimas prieš eilinių narių teises yra taipgi baurus. Jie spiria Amatų ir Darbo Kongresą Kanadoje pašalinti iš skyrių vadovybės komunistus ir simpatikus. Nors Kongreso prezidentas Percy Bengough atsisaukė į skyrius, kad nariai nerinktų tokių asmenų, bet to nepakanka. Jie nori, kad narių teisės būtų visai panaikintos, kad viršininkai galėtų išmesti skyrių viršininkus, nors jie būtų narių rinkti.

Pradžioje praėjusio karo atkėk iš New Yorko Dubinkis, paleido narių rinktą siuvėjų skyriaus valdybą, ir liepė išrinkti kitą. Kada buvo nominuoti kandidatai, tai Dubinkio parinkti žmonės perleido per šerengą ir atleido visus tuos, kurie jiems nepatiko. Nariams teko tikrai antspaudą uždėti. Tokia taktika vos nesugriovė unijos, bet jie to nepaisė. Dabar norima tokią taktiką praveisti plačiu mastu.

Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje siūlomi parlamentams įvairūs įstatymai suvaržymui taip vadinamų komunistų. "Demokratijos" gynėjai nori uždrausti ne tik veikti, bet ir protauti prieš išnaudojimo sistemą, prieš valdančiosios klikos planus. Iš nekurių lyderių išsireiškimų atrodo, kad judėjimai už taikos palaikymą irgi pasidarys "pavojingi", nors dar visai neseniai užsibaigė karas, kuris išskyrė iš šio pasaulio arti 15,000,000 gyvybių.

New Yorke, Consolidated Edison System ir CIO unija pasirašė kontraktą, kuriame reikalaujama, kad esantieji ir būsimieji darbininkai turi pasisakyti, ar jie komunistai, ar ne. Jei tokia politika plėsis, visi ir visur turės pasisakyti, ką jie mano, kokie jų įsitikinimai. Gali daėti iki to, kad kiekvienam reikės nešiotis pasus su paveikslais ir įrodymais, kokių pažiūrų žmogus yra.

Australijoje, Burke miestelyje, kuris turi 2,000 gyventojų, 1,500 tautiečių nutarė pasiimti įstatymus į savo rankas ir išvyti iš miestelio visus komunistus ir simpatizatorius, kurių tenai viso yra apie 30.

Nacizmas ir fašizmas visur prasidėjo tokiu būdu. Prasadėjo nuo komunistų. Paskui sekė kiti. Pirma buvo uždraustos partijos ir organizacijos, paskui šturmininkai pradėjo persekioti bile ką, jei tik nepritarė naciams. Nepritarimas, nedalyvavimas virto nusižengimu.

Taigi, vardan gelbėjimo laisvių ir demokratijos, einama prie sunaikinimo laisvių ir demokratijos. Pavojus yra, kad šiame kontinente demokratijos ir laisvės vietą užims fašizmo reakcija. Kas gali žinoti, gal kurią nors dieną pasirodys ugniavietės, kuriose pleškės knygos, kaip kad buvo Vokietijoje. Dabartinė "demokratijos" gynėjų politika veda tą kryptimi. Pavojus netekti laisvės ir demokratijos kyla labai plačiai ir greitai. Gali ateiti laikas, kad piliečiams reiks šaukti "heil", kaip buvo nacių Vokietijoje.

20

KAS NAUJO PASAULYJE

Dar daugelis buvusių karalių svajoja atgauti sostus. Jugoslavijos, Italijos, Bulgarijos, Rumunijos karaliai, Vengrijos, Austrijos ir kitų šalių sostų liekanos dar turi vilčių sugrįžti.

Yra sakoma, kad kaip bausis, taip ir malonūs patyrimai ilgiausia išsilauko žmonių atmintyje. O karališki sostai nėra taip sau paprasti dalykai.

Šiomis dienomis paaiškėjo, kad buvęs Italijos karalius Emanuelis mirdamas paliko Didžiojoje Britanijoje \$6,000,000. (Jis mirė 1947 metais).

Seši milijonai yra didelė suma. Jis buvo apsirūpinęs juoda diena, kuri atėjo kartu su fašizmo griuvimu.

Bet reikia abejoti, kad karalių galdynė grįžtų. Jeigu kurie nesuspėjo apsirūpinti šilta vieta Londone, ar kur kitur, tai jau nebegaus progos.

Didžiosios Britanijos parlamentas užgyrė Newfoundlando (Naujai atrastos žemės) susijungimą su Kanada.

Taigi, Kanados ir Newfoundlando susijungimui nebėra jokių kliūčių.

Formalis susijungimas įvyks šio mėnesio pabaigoje.

Argentinos prezidentas Peronas su savo šalininkais pakeitė konstituciją, kad jis galėtų būti prezidentu antram terminui.

Senoji konstitucija neleido tam pačiam asmeniui būti prezidentu kitam terminui. Naujas prezidentas turėjo perimti prezidentystę iš kito asmens. Pagal dabartinę, pakeistą konstituciją, Peronas galės perimti prezidentystę iš savęs.

Pažangesni atstovai išėjo iš asembliaus, pareiškė, kad Peronas sušaukė juos tik tam, kad nusivalyti kelią kitam terminui.

Londono žiniomis, padėtis Burmoje esanti labai rimta. Britų palaikoma valdžia neturinti kontrolės nei viename distrikte. Net britų misija, kuri lavino Burmos valdžios kariuomenę, priversta evakuotis.

Buvo kaltinami komunistai už maištą prieš dabartinę valdžią, bet tas faktas, kad veik visa šalis prieš esamą valdžią, sako ką kita. Atrodo, kad burmiečiai visu mastu stovi prieš esamą valdžią.

Britai bijo padaryti išsiūkimo, kadangi burmiečiai esą labai griežtai nusistatę prieš užsieniečius. Veikiausiai dėl to ir dabartinė valdžia taip mažą autoritetą turi. Ji skaitoma kaip britų įrankis.

"Kiek žmogui galima spręsti, Tarybų valdžia, prieš dabartinių sąlygų, neplanuoja imtis karo kaip instrumento savo tautinėje politikoje. Aš nežinau nei vieno at-

sakomingo aukšto pareigūno, militarinio ar civilinio, šioj valdžioj, ar bile kurioj kitoj, kuris tikėtų, kad tarybinė valdžia planuoja užkariavimus pagalba militarinės agresijos."

Kas taip sakė? Fosteris, Togliati ar Torezas? Visai ne. Taip sakė John Foster Dulles, artimas popiežiaus draugas, Jungtinių Valstijų delegatas Jungtinių Tautų organizacijoje.

Jis pasakė bažnytinėje konferencijoje Clevelande.

Dulles stojąs prieš Jungtinių Valstijų valdžios siekius gauti militarines bazes Norvegijoje ir Danijoje, Tarybų Sąjungos pašonėje. Išigijimas tokių bazių, nurodo jis, kaip ir daugelis kitų, visai nepatarnautų taikai.

Jis užsiminė, ką jautų amerikiečiai, jeigu Tarybų Sąjunga turėtų militarines sutartis su Jungtinių Valstijų kaimynais.

400,000 angliakasių Ruro krašte grumoja streiku, jeigu nepakels algų ar nenumuš kainų.

Unijų vadai turės pasitarimą balandžio 1 ir nuspręs, ar skelbti streiką.

Jungtinių Valstijų korporacijos turėjo gražaus pelno praėjusiais metais.

Statistiniai daviniai rodo, kad jos susižėrė 20,700,000,000 dolerių. Tai graži suma.

Iš tos sumos jos \$7,000,000,000 išdalino šerinkamam, o kitą dalį pasiūliko biznio plėtimui ir kitiems reikalams.

Paryžiuje, Francijoje, šaukiama pasaulinė konferencija už taiką. Ji įvyks balandžio mėnesį.

Konferenciją šaukia Intelektualų Kongreso už Taiką ir Tarptautinės Moterų Demokratinės Federacijos vadai.

Iniciatorių komitetą sudaro 17 valstybių atstovai.

SOUTH NORWALK. — Čia įvyko netikėtas dalykas. Henry A. Wallace kalbėjo per radiją.

Vietinė radijo stotis davė vienai bažnytinėi organizacijai naudotis radio sekmdieniais. Kunigas, nieko nepranešęs radio stoties viršininkams pasikvietė buvusį viceprezidentą Henry A. Wallace, kurs kalbėjo apie reikalingą rūpintis taika pasaulyje.

Stoties viršininkai suspendavo tos organizacijos teises naudotis radijo stotimi, kam leido Wallaceui kalbėti.

21

NEMUNAS PAVASARI

JOVARAS

Nemuno linksmo krūtinė banguojas,
Ilgas jo kūnas tarp kalnų sūpuojas;
Šalčiai prispaudę jam trukdė veikimą,
Jis dabar siūnčia ledams prakeikimą.

Jis jau sulaužė tą plūtą ledinę,
Išsivadavo prislėgtą krūtinę,
Neša suskaldęs šaltąsias sunkybes,
Kad išsklaidytų po jūrų platybes.

Kriokdamas bėga galiūnas įnirtęs,
Giliają vagą vargais išsikirtęs.
Šypsos ir džiaugias, jau pančius nutraukęs,
Pievas bučiuoja, tų laisvių sulaukęs.

Pušys prie kranto žaliuoja ramesnės —
Džiaugias, kad Nemuno veidas gražesnis;
Lankos papuošė jį spalvotais žiedeliais,
Šlamantios girios prakalbina lapeliais.

Nemunas tvirtas, didžiai jis laimingas,
Mylimas, laisvas keliauja turtingas;
Mirga paviršiumi bangos putotos,
Mainosi, žiba šviesiai paaukuotos.

Nerį jis glaudžia prie savo krūtinės
Ir glamonėja, meiliai apkabines;
O Neris meilė jam širdį gaivina,
Stiprina galia, jo garbę augina.

1911.IV.1

Ir po
susizav
mitetai
Iš N
kad jis
pabėgė
žmonių
teta.
Gria
nes dėi
Laik
bus ka
Pavy
gėliai
zidentu
Sveik
vos, va
rys-Pal
sadorit
Myko
kitą "I
Rom
zoraitė
tę pali
Tokū
ra peln
Jie
kurie
Bet
Nusibe
naudos
nėms.
Kai
deda b
lomat
Pavy
Thomp
miau l
Truma
aiškint
tarinių
jungos
pavojū
Net
bėjo p
tarinių
vi kalt
Atlant
Idon
iškelia
atsako
Valstij
jog Ta
tų atak
tijų ar
Visa
Jungtin
Kom
do, ka
jeigu j
Valstij
Marš
rodo, r
Pavy
karinė
milijon
bo.
Beda
naudot
komis
šia kra
Nem
se šaly
000,
Belgijo

Pastabos

Ir ponas A. F. Kerenskis susižavėjo "išlaisvinimo" komitetais.

Iš New Yorko praneša, kad jis su keliais kitais rusų pabėgėliais sudarė "Rusijos žmonių išlaisvinimo" komitetą.

Giriasi suradęs net 25 žmones dėl savo komiteto.

Laikui bėgant tu komitetu bus kaip grybų po lietaus.

Pavyzdžiui, lietuviai pabėgėliai turi jau net tris "prezidentus".

Šveicarijoj sudarė "Lietuvos valdžią" koks tai Gabrys-Paršaitis. Jis net ambasadorių užsieniuose ieško.

Mykolas Krupavičius turi kitą "Lietuvos valdžią".

Romoje randasi ponas Lorzaitis, kuriam prezidentystę palikęs pats Smetona.

Tokie komitetai kol kas yra pelningas dalykas.

Jie dar suranda žmonių, kurie patiki jiems, aukoja.

Bet užtruks ta karvutė. Nusibos žmonėms aukoti naudos nenešantiems žmonėms.

Kai kurie amerikiečiai pradeda baugintis Trumano diplomatija.

Pavyzdžiui, Dorothy Thompson ir kiti, kurie pirmiau labai karštai stėjo už Trumano doktriną, pradeda aiškinti, kad ieškojimas militarinių bazių Tarybų Sąjungos pasieniuose gali būti pavojingas žygis.

Net ponas Dulles prakalbėjo prieš idėją siekti militarinių bazių Norvegijoje, kuri kalbinama prisidėti prie Atlanto pakto.

Idomu tas, kad šie žmonės iškelia viršun, jog nei vienas atsakomingas Jungtinių Valstijų pareigūnas netiki, jog Tarybų Sąjunga planuotą ataką ant Jungtinių Valstijų ar kurios kitos šalies.

Visa kariška isterija kyla Jungtinėse Valstijose.

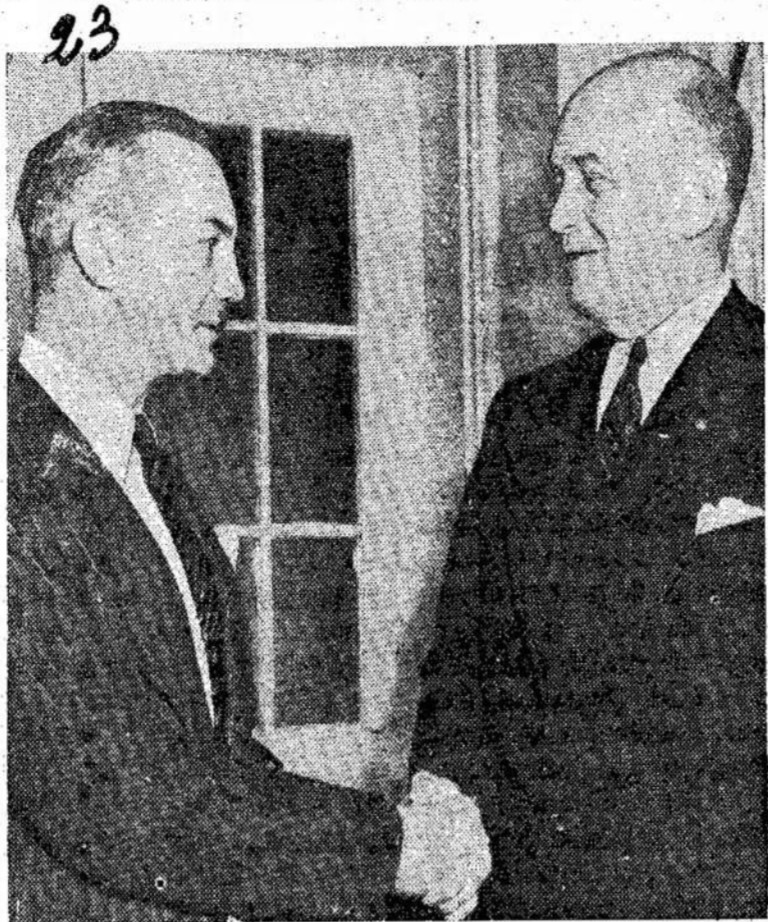
Komunistai teisingai nurodo, kad trečio karo nebus, jeigu jo nepradės Jungtinės Valstijos.

Maršalo planas, kaip pasirodo, ne visiems naudingas. Pavyzdžiui, Italijoje ir vakarinėje Vokietijoje yra trys milijonai darbininkų be darbo.

Bedarbiai, aišku, negali naudotis tomis amerikoniškais prekėmis, kurios puošia krautuvų langus.

Nemažai bedarbių ir kitose šalyse: Britanijoje — 300,000, Francijoje — 120,000, Belgijoje — 228,000.

J. Y.



James Forrestal, Jungtinių Valstijų apsigynimo sekretorius, sveikina būsimo apsigynimo sekretorių Louis A. Johnson. Forrestal pasitraukia iš apsigynimo sekretoriaus pareigų. Priežastis pasitraukimo nežinoma.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Jie Žada Grįžti

"Visiems yra aišku, kad Klaipėdos krašte anuomet buvo vokiečių judėjimas savo esme buvo nacių judėjimas ir jų darbas. Taigi šis raugas teberūgsta ir toliau. O šiam darbui atspara yra menka..."

Šitaip rašo Naujienose tūlas V., gyvenęs Vakarų Vokietijoje.

Vokiečiai, pabėgę iš Rytų Vokietijos į Vakarinę, rašo V., organizuojasi.

Organizuojasi, taigi, ir pabėgėliai iš Klaipėdos. Ir jie dar nepametė vilties: dar vis tebemano kada nors grįžti Klaipėdos kraštan ir ten šeiminkauti — "lietuvišku mėslu" tręsti savo žemę.

Jiems vilčių teikia atominė bomba ir trečiasis pasaulinis karas, kuriuo žavisi ir tūli lietuviškiesiems pabėgėliams.

Nelaimė lietuviškiems pabėgėliams glūdi tame, kad jie, visai prisilaužinėdami prie vokiškų nacių, niekaip nebegali jiems įtikti ir tiek!

Hitleriniais nuodais užnuodinti, vokiečiai net ir lietuviškus fašistus skaito niekuo daugiau, kaip "lietuvišku mėslu!"

Klaipėdos vokiečių a i, patys didelėje neviltyje būdami, dar vis grąšina lietuviams "Dievo paukšteliams".

— Kai mes grįšime, — jums parodysime! . . .

Žinoma, jie niekad ten viešpačiais negrįš. Bet plepėti jų galima. Na, o lietuviškiesiems "Dievo paukšteliai" dėl to nusigąsta ir rašo špaltas kitiems silpnų nervų žmoneliams gąsdinti. — R. Mizara.

Didžiuojasi Esas Streiklaužys

Mes jau rašėme "Vilnyje" apie katalikų darbininkų streiką Kalvarijos kapinėse, netoli Brooklyno ir apie kardinolo Spellmano "žygdarbius", laužant tą streiką.

Kardinolas Spellmanas didžiuojasi savo pasibaurėtinu role. Štai jo žodžiai: "Aš prisipažįstu, kad esu streiklaužys ir didžiuojusi tuomi.

Laužydamas tą streiką aš vaduojuosi tuo supratimu, kad tas streikas yra neteisingas, nepateisinamas ir nemoralis".

Kalvarijos kapinių duobkasiai reikalauja nedidelio algų pakėlimo. Nieko daugiau. Ir kardinalas paskelbė jiems atkakliausią kovą.

Visi Amerikos openšaperiai, visi kapitalistinės santvarkos šulai ploja jam katučių. Jų akyse jis pasidarė didvyris!

Šia proga reikia isitėmyt, kad prieš Spellmaną ir jo vadovaujamą dvasiškių klinką išstojo net katalikų unijistų sąjunga.

Tą sąjungą, kaip žinoma, suorganizavo klerikalai, kad sustiprinus savo įtaką darbo unijoje. Įterpimas religinių elementų į darbo unijų sąjūdį yra negeras dalykas, kenksmingas dalykas. Bet apie tai mes čia nekalbam. Mes tik pabrėžiam, kad net tu pačių klerikalų, kuniginių suorganizuota sąjunga smerkia Spellmaną ir jo klinką.

Streiklaužiškas kardinolo užsidedimas sukėlė prieš jį net konservatyviškiausius žmones. Bet jis tuomi didžiuojasi. Toliaus jau eiti negalima. Kada mes kalbame apie jį, tai, žinoma, turime omenyje ne tik tai jį, kaip asmenybę. Mes turime omenyje visą katalikų hierarchijos mašineriją. Visoj šalyj nesuradado nei vienas kardinolas, nei vienas vyskupas, nei vienas prelatas, kuris būtų pasmerkęs tą ekselenciją. Koks visų jų solidarumas streiklaužiškame fronte!

Pereitą savaitę Spellma-

26 ŠYPSENOS

Jos Nesulaukia Tokio Amžiaus

"Man nesuprantama," tarė Tomas, "kodėl dar nei viena moteris nebuvo prezidentu?" "Matote," atšovė Domas, "prezidentas turi būti 25 metų amžiaus".

Pagal Užmokestį

"Jūsų musės", skundėsi svečias, "tokios ricbios, tokios biauorios".

"Tai ką, ar tamsta nori, mokėdamas du dolerių į parą, turėti išlavintas, baigusias gimnaziją?" atšovė klerkas.

Jis Buvo Užimtas

"Klausyk, Petrai", barėsi šeiminkas: "Aš prašiau tavęs nesakyti poniai, kada aš grįžau, o tu išplepėjai".

"Visai ne, pone", aiškino si virėjas: "Kuomet ji paklausė mane pasakyti, kada ponas grįžai, aš pasakiau, kad buvau užimtas virimu pusryčių ir neturėjau laiko žiūrėti į laikrodį".

nas dar aiškinosi, kad duobkasių unijai vadovauja komunistai, kad ta unija "raudona". Bet dabar ir tuo fygos lapu, ir ta demagogijos skraiste jisai negali prisidengti.

Duobkasių unijos nariai viešai pareiškė, kad jie ne komunistai, kad jie nesutinka su komunistais. Išrodo net, kad jie "atgailauja".

Kuo j tai atsako kardinolas? Jis ciniškai pareiškia, kad su atgaila jie pasivėlino!

Spellmano tikslas, kaip ir visų openšaperių, visų kiatakčių kapitalistų tikslas — sudaužyt darbo unijų judėjimą! — Vilnis.

Ponai Poniškai ir Pasielgė

Toronto mieste "Lietuvos nepriklausomybės" paminėjimas paliko labai neskanų dūką. Pasirodo, kad tūli pabėgėliai buvo pamiršę, jog čia ne smetoninis Kaunas, bet demokratinė Kanada. Jie pasielgė taip, kaip elgdavosi Smetonos laikais — poniškai. Nors įžangos į susirinkimą jokios nebuvo, bet ponai sau pasiskyrė — rezervavo vietas. Suėję žmonės nori atsistėti, bet negali: nors kėdės tuščios, bet "muzikams" nevalia sėstis! Tik jau gana vėlai, girdi, ponai "sau nosis užrietę atmaršuoja" ir atsistėda rezervuotose vietose". "Ponai" sau; "muzikai" sau.

Šitos "kiaulystės" nebeiškėnčia ir ponų paklūnus korespondentas ar korespondentė. Girdi:

(Pabaiga ant 8 pusl.)

25

KARO NASRAI

STASYS JASILIONIS

Liūdna jinai buvo iš ryto,
Liūdna jinai nūn — vakare,
Širdis nebegali nurimti:
Meilužis jos žuvo kare . . .

Nors gėlės čia šypsos prieš saulę,
Nors čiulba lakštutė medy,
Nemielos, nemielos jau dienos,
Audra tiktai sukas širdy . . .

Audra, kuri neina į šalį,
O dūksta ir siautoja čia, —
Gyvenimą, rodosi, griauja:
Vidurdienį verčia nakčia . . .

Ją draugės ateina lankyti,
Skausmus nuraminti širdies,
Bet vaizdo baisingojo karo
Negali ištraukt iš minties.

Ji žino — jos brangų meilužį
Prarijo tie karo nasrai . . .
Ir jos ir kitų liūdno širdys
Kandioj tebegrimsta . . . tikrai . . .

Ir viltys skaitesnio rytojaus
Išnyko, kaip nyksta rasa,
Vien liūdesį, kančią, dejoną
Tegirdi, rods, žemė visa . . .

Liūdna jinai buvo iš ryto,
Liūdna jinai nūn — vakare,
Širdis nebegali nurimti:
Meilužis jos žuvo kare . . .

IMPERIJAI BAIGIANTIS

BORISAS IZAKOVAS

Tyliai užsitarė užpakalyje mūsų raudonmedžio durys. mes buvome garsiajame "Keliautojų klube". Tai tradicinis Londono diplomatų klubas, įsteigtas dar pereinamojo šimtmečio pirmame ketvirtelyje. Čia viskas buvo išpraeities — ir iškaršęs žilaplaukis durininkas ir devyniolikto amžiaus pradžios baldai, ir sunkus sidabras valgykloje. Amžių senumo varinė lentelė skelbė, kad specialūs sraiginiai platus laiptų turėklai buvo padaryti, kad būtų patogiau užlipiti klubo nariui hercogui Taleiranui, buvusiam Prancūzijos pasiuntiniui Londone, kuris, kaip žinoma, buvo šlubas. Bet praėjusiais laikais durininką supo adjutantai: augaloti liokajai ir pasiuntiniai, o sidabrinuose induose buvo paduodama didelė rostbifo porcija. Dabar šveicorius budi pusiau tamsiame koridoriuje visiškai vienišas, o porcijos ant stalo — visai mikroskopinės. Po anaipol nesocios vakarienės paniūrę klubo nariai tylėdami kiūtina į viešbutį, kur patys sau įsipila kavos, dėdami į puoduką vietoje cukraus mažutę sacharino tablete.

Kai mes susėdome prie židinio, kuriame, nepaisant šalčio, rūko vienas pagalys, mano pašnekovas, vidutinio amžiaus, bet senų įpročių anglas, liūdnam pramurmėjo: — Kiek daug pasikeitimų įvyko šiame klube! Nėt sunku papasakoti, kaip smarkiai čia viskas pasikeitė. Jei Taleiranas pasikeltų iš karto, tikrai nepažintų šios vietos. Tarp kita ko, čia atspindi tos praimos, kurios įvyko mūsų šalyje. Jų daug, labai daug. Galit patikėti, viskas Britanijoje keičiasi...

Taip, britų imperija, kuri kūrėsi per amžius, dabar sukręsta iki pat pamatų. Ir

tai vienas būdingiausių bendros paastrėjusios kapitalizmo krizės bruožų.

Londone manoma, kad sunki Anglijos padėtis susijarė dėl nuostolių antrojo pasaulinio karo metu. Tokiu būdu Britų imperija atrodo oevėik kažin kokia "karo auka". Realybė turi labai mažai bendro su šiuo paveikslu. Įvykiai, dėl kurių didžioji Britanija dabar smunka, vystėsi per dešimtmečius. Karas tik pagreitino jų padarinius.

Britų imperijos pamatai braška nuo išsivadavimo sąjūdžio tautų, kurios gyvena kolonijose. Nuo pat mūsų šimtmečio pradžios jaunesni konkurentai — Jungtinės Amerikos Valstijos, Vokietija, Japonija — žingsnis po žingsnio stūmė Angliją iš pasaulinių rinkų. Po karo Vokietija ir Japonija išstojo iš konkurentų rikiuotės. Bet liko Jungtinės Valstijos, kurių pramonės ir benkų monopolijos iškilo ant karo mielių. Šios monopolijos praturtėjo ir prisirinko jėgų nelaimės metais. Dabartinė Anglija per silpna konkuruoti su Jungtinėmis Valstijomis.

Per eilę dešimtmečių prieš antrąjį pasaulinį karą Anglijoje, kuri kadaise buvo "viso pasaulio dirbtuvė", pramoninės žaliavos ir maisto produktų įvežimas viršijo fabrikų dirbinių išvežimą. Šis nepaliaujamai didėjantis skirtumas tarp įvežimo ir išvežimo buvo padengiamas užsienio kapitalo indėlių pajamomis. Anglų kapitalistai tuomet valdė visuose pasaulio kraštuose daugybę fabrikų, įmonių, plantacijų, kasyklų, bankų, prekybos firmų. Už pervežimus jūra prekybos laivynu ir už kitas paslaugas kitoms šalims Anglija gaudavo daug pajamų. Karo metu Anglija neteko

šių šaltinių. Pajamų už pervežimus jūra nebebuvo. Dabar, kai jūrose ir vandenynuose amerikiečių vėliava visur išstumia anglų vėliavą, senojo himno žodžiai, "Viešpatauk, Britanija, jūroje" skamba sarkastiškai.

Lankaširo tekstilės fabrikų ir Šefildo metalo dirbinių gamyklų savininkai buvo įpratę lengvai realizuoti savo prekes seniai užkariauotose rinkose; ypatingai rinkose neaprepiamos Britanijos, kurioje, pagal jos apologetų priimtą išsireiškimą, saulė niekada nenusileidžia. Tačiau anglų pozicijos pasaulinėse rinkose palaipsniui silpnėjo, ir britų valdžia pradėjo apsitverti muitų siena nuo pašaliečių įsiskverbimo. Dabar ši siena, dolerio spaudžiama, įgriuvo. Platus visuomenės sluogsniai sužinojo, kad britų fabrikų ir gamyklų įrengimai seniai jau nebuvo atnaujinami ir beviltiškai paseno, kad anglų įmonės jokiū būdu negali konkuruoti su amerikiečių įmonėmis.

Britų imperjalistai neteko žymios dalies pašalinio pelno, kuris užtikrindavo jiems ramų parazitinį gyvenimą ir leisdavo jiems išlaikyti vadinamuosius vidutiniuosius gyventojų sluogsnis ir darbininkų klasės viršūnę. Tuštėja didelių Londono Siti bankų seifai, tuštėja valstybės iždas.

Iš valstybės-kreditoriaus Anglija virsta valstybe-skolininku. Per paskutiniuosius metus Anglijos išlaidos viršijo jos pajamas daugiau kaip 1 milijardą svarų sterlingų, o 1947 m. papildomos išlaidos buvo dvigubai didesnės, kaip 1946 metais. Anglijai tenka pirktis užsienyje pusę jai reikalingo maisto ir didesnę dalį jos suvartojamos žaliavos.

Konservatyvus laikraštis "Daily Mail" neseniai rašė, kad be pašalinės pagalbos anglams "teks arba mirti badu, arba prašyti makonės". Šią niūrią prognozę kartoja žurnalas "Ekonomist": "Anglija stovi prieš bankrotą. . . Bado ir masinio nedarbo šmėkla — pavojingai arti". Įsivaizduokite sau skaitytojų nuotaiką, kurie sistemingai vaišinami tokiomis niūriomis prognozėmis!

Tokia pat dvasia pasisako valdžios atstovai ir įtakingi ekonomistai. Staford Kripsas, leiboristų finansų ir ekonomikos ministras, sako:

— Būtina suprasti, nepasiduodant panikai, kad visa mūsų šalies ateitis pastatyta ant kortos. . . Norint sužinoti tikrovę, reikalinga drąsa, o jeigu jos nebus, mūsų laukia chaosas ir tamsa.

Konservatyvios stovyklos žinomas ekonomistas, parlamento narys Beker Uait sako:

— Badas ir masinis nedarbas nėra baidyklės miglotoje tolumoje. Tai — realybė, kuri yra arti, labai arti, — ant Britanijos slenksčio.

Suprantama, "Ekonomist" ir "Daily Mail", misteris Bekeris Uaitas ir seras Stafordas Kripsas neveltui gašdina anglus. Jie numato, kad išgašdinta tauta be ypatingo pasipriešinimo sutiks su tuo, kad jos gyvenimo lygis būtų toliau žeminamas. Lygia greta toje La-Manšo sąsėje plintančios niūrios prognozės neabejotinai liudija ir apie britų valdančiųjų sluogsnų blaškymąsi. Šie sluogsniai karštiligiškai ieško išeiities.

Yra sakoma, kad skęstantis griebiasi netgi aštraus skustuvo. Nevilties pagauti valdantieji Anglijos sluogsniai su tokiu pat neapdairumu griebėsi "Maršalo plano", kuris, jų manymu, leis jiems atsikvėpti.

Sutinkamai su oficialiais duomenimis, visos Anglijos aukso ir dolerių atsargos 1948 metų pradžioje siekė 512 milijonų svarų sterlingų (tuo tarpu, kai tik už perėjus metus anglų atsiskaitymo balanso deficitas sudarė 675 milijonus svarų sterlingų). Siekdami gauti amerikiečių "pagalbą", Anglijos valdžios organai paskelbė 1948 m. ekonominės padėties apžvalgą. Šios apžvalgos autoriai prieina mažai ramiančias išvadas: jie mano, kad pusė anglų aukso ir dolerių atsargų išleista 1948 m. pabaigoje, o visa likusi dalis — per 1949 m. Tokiu būdu "Maršalo planas" geriausiu atveju leis Anglijai atsikvėpti vienerius metus.

Tikrai, auksinės grandinės stipresnės už geležines. Atsilygindama už gaunamus dolerius, anglų valdžia įsipareigojo atsisakyti nuo "imperialistinės preferencijos" — t. y. nu muitų, kurių dėka anglų prekės dar galėjo tam tikru laipsniu konkuruoti su amerikiečių prekėmis Britų imperijos rinkose. Atsisakymas nuo "imperialistinės preferencijos" veda prie tolesnio Anglijos pramonės smukimo. Siekdamas apsaugoti nuo nemalonių konkurencijos, Ualstritas su "Maršalo plano" pagalba nori sunaikinti svarbiausias Anglijos pramonės sritis.

Milžinišką anglų importo dalį pagal "Maršalo planą" sudaro cigaretės ir kiaušinių milteliai: preliminarini ai duomenimis tos prekės sudaro daugiau kaip vieną trečdali amerikiečių "pagalbos". Nenuostabu, kad daugelis anglų "Maršalo planą" glaudžiai sieja su kiaušinių milteliais.

Blogi amerikiečių filmai

Saugokit Sveikata

Rašo Dr. J. J. Kaškiaučius
530 Summer Ave.,
Newark, N. J

Tuojuo mėsikite rūkymą, kieno prarūgę viduriai, kieno viduriuose atsivėrė jau net ir opos arba jės jau pavirto vėžiu. Rūkymas — pats žalingiausias paprotis. Nuolat ir istisai nuodyte nuodyja visą organizmą. Erzina arterijų plėveles, daro jų susignybimą, didina kraujospūdį. Baladoja nervus, erzina nosių, gerklių ir kvėpavimo vamzčių plėveles, padaro chroniškas slogas. Vidurių plėveles erzina ir didina rūgimą. Sudaro galimybių vėžiui greičiau atsirasti. Troškina visus kūno audinius, neduoda deguoniui taip laisvai jungtis su kraujo hemoglobinu ir neduoda laisvai išnešiot tą gyvybinį deguonį po visus organizmo užkampius. Visi audiniai esti pritroškę. Į kraują sueina iš dūmų žalingosios dujos ir gerva. O tai nieko gero nežada. Kol dar nepervėlu, atsikratykite tuo nelemtu papročiu, nenuodinkite savęs taip kvailai, taip lengvabūdiškai.

Vitaminas E palengvina tūlus širdies ligų nuotykius. Vainikinių (karūninių) širdies arterijų gedimas ir širdies raumenų apsilpimas nuo reumatizmo nuodų pakrypsyta kai kada geresnėn pusėn, kai lignonis vartoja gausiai visokių vitaminų ir ypač daug vitamino E — vaisingumo vitamino. Šitas vitaminas E mažina širdies skausmus, mažina "sunkumą ant krūtinės", mažina tinimą, įgalina lignonį dirbti nesunkų darbą ir suteikia jam malonesnę savyjautą. Vitaminas E — tokoferolis (tocopherol), tenka imti lignoniu, bent po 50-60 miligramų tablete tris kartus kas dieną. Reikia ir šiaip daugmeninių vitaminų (multiple vitamins), gerai balansuoto paprasto maisto ir ramaus gyvenimo.

užplūdo Anglijos ekranus. Pagal amerikiečių pagalbos sutartį numatoma, kad anglai būtinai privalo pirkti Hollywood filmus. Hollywood plačiai naudojasi jam suteiktomis privilegijomis, brukdamas Anglijai senienas ir niekalą. Paskutinėmis pereinamųjų savaitėmis iš penkių Lester-Skvero kinų keturi kinai demonstravo amerikonišką šlamštą. Prieš penktąjį, kur buvo rodomas anglų filmas "Sekmadienį visuomet lyja", skirtas skurdžiam Londono pakraščių gyvenimui, nuolat išsirikiuočavo



V. M. Molotovas ir Andrei Y. Višinskis. Maskva pranešė, kad Molotovas atleidžia mas iš užsienio reikalų mi-

nisterio pareigų, o jo vieton paskiriamas Višinskis. Molotovas palieka premjero Stalino pavaduotoju.

30

Šiaurės Korėjoje

V. KOVYZENKO

Liaudies ūkis ir kultūra

Aukščiausiojo Liaudies Susirinkimo išrinkimas ir 1948 metų rugsėjo mėnesį Korėjos Demokratinės liaudies respublikos įkūrimas buvo svarbiausiu istoriniu įvykiu korėjiečių tautos gyvenime ir konkrečiu rezultatu rimtų laimėjimų, pasiektų Šiaurės Korėjoje per trejus metus, praėjusius po to, kai Tarybinės armijos kariuomenė ją išvadavo iš japoniškojo kolonialinio jungo.

Jau 1946 metais Šiaurės Korėjos Liaudies Komitetas, remdamasis Vieningu Nacionaliniu-Demokratinu frontu ir aktyviaja plačių liaudies masių parama, įvykdė eilę labai svarbių demokratinų reformų, tam tarpe žemės reformą ir pagrindinių pramonės šakų, transporto, ryšių priemonių ir bankų, priklausiusių japonams ir korėjiečių tautos išdavikams, bedraugabaviusiems su japonų imperialistais, nacionalizaciją.

Sių demokratinų reformų įvykdymas sudarė visom pagrindinėms liaudies ūkio šakoms reikalingas sąlygas sparčiai atstatyti bei vystyti vieningo ūkinio plano bazėje.

Pirmasis Korėjos istorijoje 1947 metų planas liaudies ūkiui atkurti bei išvystyti, paruoštas Šiaurės Korėjos Liaudies Komiteto ir patvirtintas liaudies komitetų suvažiavimo, buvo sėkmingai įvykdytas. Į 1947 metų pabaigą buvo atkurtos beveik visos 1,034 nacionalizuotos įmonės. Vėl pradėjo veikti apie 200 privačių smulkių ir vidutinių įmonių, buvo sutvarkytas geležinkelio transporto darbas.

1947 metais Šiaurės Korėjoje daugelio pramoninės produkcijos rūšių išleidimas pasiekė 1944 metų lygį, o kai kurių rūšių išleidimas tą lygį žymiai viršijo. Dabar pramoninės įmonės išleidžia per šimtą naujų produkcijos rūšių, kurios pirma ištaisai buvo įvežamos iš Japonijos. 1948 metų pradžioje Šiaurės

Korėjos Liaudies Susirinkimas patvirtino 1948 metų planą liaudies ūkiui išvystyti, kuris numato tolesnę pramonės produkcijos išleidimo augimą, eilės naujų įmonių įvedimą rikiuotėn, o taip pat ir tolesnę žemės ūkio ir prekybos išvystymą. Šio plano įvykdymo rezultatai puikūs. Per 80 stambiausių Šiaurės Korėjos įmonių, tame tarpe Chynamo chemijos kombinatas, Čendino pieno liejamoji gamykla, Pchenjano chemijos kombinatas ir kt. įvykdė metinį planą 150 procentų.

Šiaurės Korėjos valstietija, išvaduota iš kolonialinės priespaudos bei dvarininkų vergovės, tapo tikruoju žemės šeimininku. Žemės reformos rezultate 725 tūkstančiai kumečių, bežemių ir mažžemių arendatorių gavo neatlygintinai per 1 milijoną hektarų žemės, kuri priklausė japonams ir korėjiečiams dvarininkams. Vergiška naturalinės arendos sistema, verčianti bežemius valstiečius kasmet atiduoti dvarininkams daugiau kaip pusę derliaus, buvo likviduota. Tai sudarė plačias galimybes sėkmingai vystyti žemės ūkiui, kuris japonams viešpataujant buvo visiškai nusmuktas ir degraduotas.

Pagrindinių žemės ūkio kultūrų derlingumas Šiaurės Korėjoje šiuo metu jau žymiai viršija prieškarinį lygį, o pasėlių plotai, palyginti su 1945 metais, padidėjo 15,6 procento. Ryžių bei vasariojinių kultūrų pasėlių plotas 1948 metais, palyginti su 1947 metais, padidėjo 98,573 hektarais, o viso per trejus metus — daugiau kaip 400 tūkstančių hektarų. Bendras kviečių, rugių ir miežių surinkimas padidėjo 13,8 procento.

Nežiūrint į tai, kad pietinė Korėjos dalis, kuri sudaro pagrindinius šalies žemės ūkio rajonus, yra amerikiečių kariuomenės okupuota ir atplėšta nuo Šiaurės Korėjos, sėkmingas žemės ūkio vystymasis Šiaurės Ko-

rėjoje suteikė galimybę pilnintai aprūpinti gyventojus maistu, o pramonę žemės ūkio žaliava.

Visų liaudies ūkių šakų Šiaurės Korėjos sėkmingas išvystymas pakėlė miesto ir kaimo gyventojų materialinį gyvenimo lygį. 1948 metų birželio mėnesį Šiaurės Korėjos Liaudies Komitetas priėmė nutarimą apie daugelio prekių ir maisto produktų kainų sumažinimą valstybinėje ir kooperatyvinėje prekyboje. Šiuo metu pramoninių prekių ir maisto kainos Šiaurės Korėjoje keletą kartų žemesnės negu Pietų Korėjoje, kur amerikiečių okupacinės valdžios organų ir Korėjos reakcionierių šeiminkavimas vis labiau didina ekonominę suirutę ir gyventojų skurdą.

Ne mažiau reikšmingi laimėjimai, pasiekti taip pat ir korėjiečių nacionalinės kultūros išvystymo ir gyventojų kultūrinio lygio pakėlimo srityje.

Liaudies švietimo reformos rezultate buvo panaikinta japonų mokymo sistema visose mokyklose. Įvestas dėstymas korėjiečių kalba vietoj japonų kalbos. Pradinių mokyklų skaičius Šiaurės Korėjoje 1948 metais, palyginti su 1945 metais, padidėjo trigubai, moksleivių skaičius jose per trejus metus užaugo iki 1,740,000 žmonių, o 1945 metais jų buvo 370,000. Jau 1947 metais buvo įvestas visuotinis pradžios mokslas ir visi mokyklinio amžiaus vaikai dabar mokosi. Japonų režimo metu Šiaurės Korėjoje tebuvo 44 vidurinės mokyklos, nebuvo nei vienos aukštojo mokslo įstaigos. 1948 metais vidurinių mokyklų skaičius padidėjo iki 720. Buvo įkurta 11 aukštojo mokslo įstaigų, tame tarpe Pchenjano universitetas.

Didelis darbas atliktas likviduojant neraštingumą ir mažaraštingumą suaugusiųjų tarpe. Per trejus metus suaugusiųjų mokyklose apmokyta per du milijonus be-



Mary Grannan, vaikų radio staisai Toronte. Jos programose, su jaunais entuziastais Toronte. Jos programose, su jaunais entuziastais Toronte. Jos programose, su jaunais entuziastais Toronte. Jos programose, su jaunais entuziastais Toronte.

raščių ir mažaraščių.

Šiuo metu Šiaurės Korėjoje yra leidžiami 23 laikraščiai ir 14 žurnalų korėjiečių kalba. Spauda dabar prieinama visai liaudžiai. Visos politinės partijos, profesinės sąjungos ir stambiausios visuomeninės organizacijos turi savo spaudos organus. Sparčiais tempais atgyja korėjiečių literatūra ir nacionalinis menas. Šiaurės Korėjos kultūros ir meno darbuotojų asociacija vienija per 8 tūkstančius rašytojų, artistų, dailininkų ir muzikų. Kultūros ir mokslo darbuotojų veiklą karštai remia visi gyventojai. Draugijoje, remiančioje Šiaurės Korėjos nacionalinės kultūros vystymąsi yra 1,549,000 narių.

Puikūs laimėjimai, pasiekti Šiaurės Korėjos liaudies ūkio išvystymo ir nacionalinės kultūros atgimimo srityje, vaizdžiai demaskuoja melagingą "teoriją" apie korėjiečių tautos nesugebėjimą ir nepasiruošimą savivaldai, savo nepriklausomybės, demokratinės valstybės sukūrimui. Kaip žinoma, ši "teorija" savo laiku buvo plačiai prapaguojama japonų grobiukų, norėjusių pateisinti savo kolonialinį režimą Korėjoje. Dabar ja naudojami amerikiečiai monopolistai, siekiantie-

ji pratęsti amerikiečių kariuomenės okupaciją Pietų Korėjoje ir įteisinti tų pačių Pietų Korėjoje įvestą kolonialinę tvarką.

Tebesitęsianti amerikiečių okupacija Pietų Korėjoje ir JAV vyriausybės atsisakymas išvesti kariuomenę, neri savo spaudos organus. Žiūrint į tai, kad tarybinė kariuomenė iš Šiaurės Korėjos buvo evakuota, ir kad plačios Korėjos tautos masės primygtinai reikalauja amerikiečių kariuomenės išvedimo, šiuo metu yra patvirtinta kliūtis, trukdanti visai Korėjai kuo greičiau susivienyti į demokratinę nepriklausomą valstybę.

INDIJA NESIDĖS PRIE JOKIŲ PAKTŲ

NE WDELHI. — Indijos premjeras Pandit J. Nehru pareiškė, kad Indija greitai laiku paskelbs visišką savo nepriklausomybę.

Kalbėdamas apie savo šalies ateitį, Nehru pabrėžė, kad Indija nedarys su kitomis valstybėmis jokių militarinių ir politinių sąjungų. Savo politiką jis nustatys nepriklausomai nuo kitų valstybių.

SYDNEY. — Čia buvo jaučiamas žemės drebėjimas.

Užsitikrinkit Pagalbą Ligoj ir Nelaimėj

Istodami |

35 Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija

VAJUS TĖSIS nuo KOVO 1 iki BIRŽELIO 1

Laike Vajaus Įstojimas Perpus Nupigintas

Jaunimas nuo 16 iki 20 metų amžiaus Vajaus Metu Priimamas Be Įstojamo Mokesčio

Draugija Turi 11 Kuopų Kanadoje Pašalpomis Išmokėjusi \$60,000

Pašalpos Moka: \$3.50, \$7.00 ir \$10.00 į Savaitę

Pomirtinės Moka: \$80.00, \$120.00 ir \$160.00

Nario Mokestis: 35 c., 65 c. ir \$1.10 į Mėnesį

Draugijos Kapitalas Siekia Arti \$22,000

Dėl informacijų kreipkitės:

J. Kevėža, 11 A Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

31 TABAKOS FARMOS

100 akrų — 60 akrų tinkamos tabakai, 22 akrai gali būti užsodinti tabaka pagal kontraktą — galima padidinti kontraktą iki 30 akrų — miškas ir ganyklos.

Barnė 50 x 30, grynauzė, 4 kilos, vištynė, visa tabakos mašinerija, traktorius, 2 arkliai, 2 karvės.

Namas turi visus patogumus.

Pilna kaina \$28,500, reikia įmokėti \$14,000.

Tai bargas. Paruodama iš priešasties ligos.

Kreipkitės pas Mr. MOSSEY

R. Teslia Real Estate

1693 Dundas St. W. - Toronto - Tel.: LA. 2612

milžiniškos eilės. Stovėdamas kartą toje eilėje, aš girdėjau, kaip niurnėjo kaimynas:

— Bent šiandien pasiseks pamatyti filmą be gengsterių ir kovbojų, — sakė jis. — Paskutiniu metu tokie filmai visai retas dalykas. Kur bepažvelgsi — visur Holivudas. Tiesiog koku darosi nuo Holivudo. Nejaugi mes nebeturime kam išleisti savo pinigų? Aš rasčiau kur juos geriau galima būtų panaudoti.

(Bus daugiau)

36

MONTREALO ŽINIOS

2 Pasekmingas Pajū Balius

Kovo 12 d. įvyko vyrų pajū balius, ruoštas Point St. Charles svetainėje. Nors tą dieną oras buvo labai blogas, bet svečių atsilankė ne mažas būrys, kurie pasivažiinę skaniais "vyrų" iškeptais pajais ir kitais valgiais, išgėrę kavutės, labai gražioj nuotaikoj praleido laiką.

Sveikintini reigėjai, kad jie surengė šios rūšies pasilinksminimo vakarą, tai yra, kad buvo apsieita be stiprių gėrimų. Linkėtina, kad ir ateityje panašių vakarienių būtų surengta.

Kaip visada, taip ir šį kartą, be dd. J. ir E. Braknių didelės ir nuoširdžios tulkos, surengimui šio balius, neapsieita. Drg. J. Rutelionis, vietinis šio distrikto biznierių, visada geromis sąlygomis aprūpina rengėjus savo produktais ir prisideda darbu. Drg. F. Šuplevičius, tai kitas šio distrikto biznierių, irgi gražiai pasitarnauja, ar tai palinksmindamas, ar kitokiu būdu. Pagelbėjimui vyrams priruošti šį pajū balių, gražiai pasidarbavo A. Aleksandravičienė ir M. Rimkuvienė.

Rengėjai prašė išreikšti

nuoširdžiausią padėką visiems, kurie-los prisidėjo darbu, ir svečiams už jų atsilankymą.

3 Rengiamos Juozapinės

Paskutinis priminimas šios kolonijos lietuviams, kad kovo 19 d., Vytauto Klubo svetainėje, 2161 St. Catherine St. E., ruošiamos "Juozų Varūvės". Šios kolonijos lietuviai, ypatingai Juozai, labai nuoširdžiai esate kviečiami atsilankyti į šias varduves. Rengėjai pasiruošę svečius tinkamai priimti ir skaniai pavaišinti. Nepatingėkite!

Pradžia 7 v. v.

4 Koncertuos Vilijos Choras

Šios kolonijos lietuvių mylimas Vilijos choras ruošiasi koncertui, kuris įvyks kovo 27 d. (sekite pačių choristų pranešimus apie vietą ir laiką). Koncertas bus sudėtingas ir gražus. Šios kolonijos lietuviai jau iš kalno nuoširdžiai kviečiami šiame koncerte dalyvauti.

5 Mūsų Ligoniai

Jau labai ilgas laikas, kai serga Feliksas Niaura. Jis

bedirbdamas odų dirbtuvėje susižeidė ir užsinuodino ranką. Feliksas yra naujas lietuvis, kuris atvažiavo iš Vokietijos pereiniais metais.

Kovo 9 d. susirgo D. Gurdaskienė. Ji randasi Royal Victoria ligoninėj. Ligonė serga tulžies liga. Liga yra sunki ir pavojinga. Ši ligonė plačiai montrealiečiams žinoma, nes dažnai matoma Vytauto Klubo svetainėje dirbujantis.

Kovo 9 d. susirgo J. Kaušakienė. Ligonė randasi savo namuose. Kokia liga serga, neteko sužinoti.

Šiais metais ypatingai labai daug žmonių serga įvairiomis šalčio ligomis, k. t. gripu, plaučių uždegimu ir t. t. Šiuo laiku su šalčiu labai sunkiai kamuojasi dd. J. Rutelionis ir A. Liokaitis. Abu ligoniai šios kolonijos lietuviams plačiai žinomi.

Linkiu sergantiems greitai pasveikti, o sveikieji - visomet turėkite mintyje sergančiųjų neužmiršti - juos atilankyti, nes ligoniams didžiausia paguoda, kada juos ligoje aplanko.

Korespondentas

6 KA KITI RAŠO

44 (Atkelta nuo 5 pusl.)

Kuo, pavyzdžiui, geresnis toks lietuvis, kuris sėdėdamas rezervuotoj vietoj, ironiškai šypsosi iš visko, kas scenoje rodoma, už tą kuris skubėjo į salę anksti su savo šeimynėle į tą tautos didžią šventę, atsiveddamas savo vaikučius, sakytum palaiminimui ir ugdymui jų mažose širdelėse viso to, kas lietuviui brangu, kas Lietuvai šiandien neatbūtina? O visgi tas patriotas turėjo 4-5 valandas ne tik pats išstovėti, bet ir savo vaikučius ant rankų išlaikyti. Dažnas neturėjo

net sienos ar kito kokio daikto, į kurį būtų galėjęs nors atsiremti. (Naujienos, kovo 4 d.).

Klausimas, žinoma, visiškai kvailas. Argi galima "poną" prilyginti prie "mužiko?"

"Ponas" turi sėdėti, o "mužikas" ant rankų su vaiku turi stovėti, kad ir visą dieną.

Argi ne taip buvo smetoninėje ir klerikalinėje Lietuvoje? Argi ten kas paisė muzikų ir jų vaikų!

Juk kaip tik už tai Lietuvos žmonės nuo ponų ir atsikratė. Bet Kanadon atbėgę ponai savo poniško stono pamiršti negali.

Gaila tik tų Kanados lietuvių, kurie su savo vaikais pas ponus eina ir jiems padeda Lietuvą niekinti. — Laisvė.

43 Bauginasi Unijų ir Akos Augimu

WINDSOR. — Profesorius C. W. M. Hart pagamino raportą apie unijas, kuriame jis nurodo, kad unijos čia pradėjo vaidinti daug didesnį visuomeninį vaidmenį, negu kad bažnyčios.

Nors jis savo raporte unijų nesmerkia, bet aplinkiniams keliais atkreipia atydą į unijas, kurios lošia vis didesnį vaidmenį visuomeniuose reikaluose.

Windsoras, ačiū aukštam darbininkų susipratimui, jau senai yra valdomas pažangių liberalų, kurie reakcionieriams labai nepatinka.

Telefonas: HE. 3466

44 VERDUN PLUMBING CO.

Plumbing — Heating — General Work
Šaltkalvystė, Suvirinimas gesu, metalinių cementu ir kiti darbai sulig susitarimo

633 Burnside St. Montreal, Que.

Savininkas P. Gurklis



45 Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalaš, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

46 WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.



Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRENMORE 6679

VERDUN, QUE.

D.L.K. Vytauto Nepri gulmingo Klubo

ŠOKIAI

vyksta

KIEKVIENĄ SEŠTADIENĮ

Klubo Svetainėje

2161 St. Catherine St. E.

Sokiams griežia Sadausko Orkestra

Vynas, Alus ir Degtinė

Visi esate nuoširdžiai kviečiami atsilankyti

Pradžia 8 v. v.

Ižanga 50 c.

Rengėjai

Tel.: BELAIRS 2200.

Valandos: 4—5 po piet, 7—9 vak.
ir sulig susitarimo, išskiriant
seštadienius ir sekmadienius.

38 Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Puri savo ligoninė, egzaminuoja ir gydau įvairias ligas.
Darau visokias operacijas ir peršvietimus (X - Rays).
Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

47 Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Venerinių L'gy ir Akiųserijos

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Pa Pietų

Tel. PL. 9659 Gyv. DO. 5947

J. M. Rosenfeldas

Advokatas

Kalba Lietuviškai

Atlieku visus teismų patarnavimus, darau palikimo testamentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.
20 St. James St E. Kamb 36
MONTREAL, QUE.

41 DR. J. MINDESS

Fizikas ir Chirurgas

Gydau odos, kojų ligas, reumatizmą ir kitas.

5043 Park Ave., Montreal
DO. 9547

42 Tel. LA. 4441

Dr. H. Rosenfeld'as

Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas

Kalba Lietuviškai

Valandos: 2—4 v. p. p.,

7—8 v. v. ir susitarus

4539 PARK AVE.

Montreal, Que.

Iš Li
D

a

Kaip ži
jos Cent
paskelbt
naujų nar
ratūros
LLD Ka
Komitetas
diskusavę
dos kuop
sąlygas, p
iš kiek
CK, t. y.
mui nauj
Literatū
doje nuo
gužio 15
kuopos b
naujų nar
vajaus la
nariai b
bendros

Kuopy
ir aktyvi
kultūrinė
zacijos n
rūpinkin
je būtų
vajas, j
giau lie
ši kultū

Taipgi
gyvenanti
rie mylite
mylite s
dar nepri
gijai, tap
mi į arti
pa, ar ti
nariu į i
kiantį Ko
jaus nėra
mokestys
o jei daug
mos nar
Draugijos
40 c. į n
gaunate g
gražų, il
politikos
tūros žur
Stokite
Lietuvių
ją.

Mūsų
Kanadoje
atstovų s
dos Veikia
tarė šauk
stovų su
Day", t. y.
Toronto
Plačiau
vėliau bus
laiškais.
kuopas iš
vietos, a
patogus
ronto mie

4 Duol

Pradžio
kuopos la
dė su nar
jimu, tai
tu reikia
metais ku
pasirodo

Iš Lietuvių Literatūros Draugijos KVK Raštinės

a Vajus

Kaip žinia, mūsų Draugijos Centralinio Komiteto yra paskelbtas vajus gavimui naujų narių į Lietuvių Literatūros Draugiją. Tačiau LLD Kanados Veikiantis Komitetas, nuodugnai apsiškusavęs plačiosios Kanados kuopų skirtingas darbu sąlygas, priėjo išvados paimti kiek skirtingą laiką nuo CK, t. y. skelbti vajų gavimui naujų narių į Lietuvių Literatūros Draugiją Kanadoje nuo kovo 15 d. iki gegužės 15 d. Bet jei kurios kuopos bus gavusios ar gaus naujų narių prieš paskelbtą vajaus laiką, vistiek gautieji nariai bus priskaityti prie bendros kvotos.

Kuopų valdybos, veikėjai ir aktyvieji mūsų garbingos kultūrinės apšvietos organizacijos nariai ir narės, pasirūpinkite, kad jūsų kuopoje būtų tinkamai prarastas vajus, įtraukiant kuo daugiau lietuvių darbininkų į šią kultūrinę organizaciją.

Taipgi lietuviai ir lietuvės, gyvenantieji Kanadoje, kurie mylite pažangą, kultūrą, mylite skaityti, lavintis, o dar nepriklausote šiai draugijai, tapkit nariais, įstodami į artimiausią LLD kuopą, ar tiesioginiai pavieniu nariu į LLD Kanados Veikiantį Komitetą. Laikite vajaus nėra įstojimo. Narinės mokesčiai — \$1.65 į metus, o jei daugiau tos pačios šeimos narių priklauso prie Draugijos, tai kiti moka tik 40 c. į metus. Už tai jūs gaunate gerą knygą kiekvienais metais ir trimėnesinį gražų, iliustruotą mokslo, politikos ir dailiosios literatūros žurnalą "Šviesa".

Stokite dabar nariais į Lietuvių Literatūros Draugiją.

Suvažiavimas

Mūsų Draugijos kuopos Kanadoje senai turėjo savo atstovų suvažiavimą, Kanados Veikiantis Komitetas nutarė šaukti LLD kuopų atstovų suvažiavimą "Labor Day", t. y. rugsėjo 3 ir 4 d., Toronto mieste.

Plačiau apie suvažiavimą vėliau bus rašyta spaudoje ir laiškais. Tuo tarpu kviečiam kuopas išsireikšti dėl laiko ir vietos, ar visoms kuopoms patogus laikas ir vieta Toronto mieste?

Duoklės ir Aukos

Pradžioje metų kai kurios kuopos labai puikiai pasirodė su narinių duoklių mokėjimu, tai geras žingsnis. Kartu reikia pažymėti, kad šiais metais kuopos labai gražiai pasirodė ir su aukomis Cent-

ro Komitetui dėl knygų leidimo fondo.

Duoklių mokėjime ir aukomis pavyzdžiomis kuopomis pasirodė sekančios:

21 kp., Windsor, Ont., sekretorius S. Kunsaitis prisiuntė gerą pluoštą narinių duoklių, savo dalį dėl Suv. fondo ir aukų knygų leidimui \$8.85.

46 kp., Ottawa, Ont., sekretorius M. Bielinis prisiuntė visų narių (išskiriant vieną) duokles.

47 kp., Montreal, sekretorius A. Morkevičius pridavė pluoštą užsimokėjusių narinių duoklių, dalį dėl Suv. fondo ir atskirų narių aukų knygų leidimui \$3.45.

69 kp., Lethbridge, Alta., sekretorius F. Kazokas prisiuntė visų narių (išskiriant vieną) narines duokles.

113 kp., Hamilton, Ont., sekretorius J. Shaynauskas prisiuntė didesnę pusę narinių duoklių ir aukų knygų leidimui \$10.00.

122 kp., Cadomin, Alta., sekretorius J. Kundrot prisiuntė visų narių duokles ir aukų knygų leidimui \$5.00.

152 kp., Red Lake, Ont., sekretorius M. Deedas prisiuntė visų narių (išskiriant vieną) narines duokles, savo dalį Suv. fondui ir aukų knygų leidimui \$4.40.

162 kp., Toronto, sekretorius A. Karosas prisiuntė pluoštą narinių duoklių, \$16 Suv. fondan ir knygų leidimui — \$53.85.

217 kp., Winnipeg, Man., sekretorius V. Lepeska prisiuntė gerą dalį savo kuopos narinių duoklių.

Virš minėtųjų kuopų nariai, kurie dar nepasimokėjote savo narinių duoklių, pasistenkite tuojau tai padaryti, kaip kad kiti jūsų draugai ir draugės padarė. Juo labiau tos kuopos, ku-

rios dar nieko nesate prisiuntę, pasekite puikų pavyzdį kitų kuopų, pasimokėkite savo narines duokles laiku ir nepamirškite paremti suvažiavimo ir knygų leidimo fondus.

J. Lesevičius

LLD K. V. K. Sekretorius
P. O. Sta. "D", Box 44,
Montreal 22, Que.

50 Paieškojimai

Uoš, Walter J. Wychunas, paieškau savo brolio Kazimiero Vaičiūno, kurs 16 metų atgal gyveno Havanoj, Kuboj, bet turėjo intenciją vykti į Kanadą. Jis gimė Kaune, išvyko Smetonos režimo laikais. Prašau atsišaukti arba pranešti, jeigu kas žinote apie jį.

Walter Wychunas
1245 Laguna St.
San Francisco, Calif.

Paieškau brolio Adomo Bražiūno, kilusio iš Ukmergės apsk., Kurklių valsčiaus, Gudelių kaimo. Į Kanadą atvykęs 1927 metais.

Prašau atsiliiepti arba pranešti, jeigu kas žinote, šiuo antrašu:

Bronius Bražiūnas,
1002 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Paieškau Tenikaičio (vardo nežinau), kilusio iš Bimbilinės kaimo, Tauragės valsčiaus ir apskrities. Prašau atsišaukti arba pranešti, jei kas žinote apie jį. Turiu laišką nuo jo dukters Ludvikos iš Vokietijos.

Paieško S. Shlakaitis, 373 Lloyd St., Sudbury, Ont.

NEW DELHI. — Indijos vidaus reikalų ministras prašo parlamento atimti baltavidžiams speciales privilegijas teismuose. Ligi šiol baltavidžiai turėjo teisę reikalauti, kad juos teistų jų rados teisėjas, o ne indusai.

48 ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalavimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.

Savininkas: J. ADOMONIS

3000 VERDUN AVE. — VERDUN
Tel. HE-MLOCK 2797

Tel.: VI. 6373

6668 DeLorimier Ave.
Montreal, Que.

49 Albertas J. Norkeliūnas

General Insurance — Visokiausia Apdrauda

Teikiu sąžiningą patarnavimą visose Apdraudos srityse. Pildau valdiškas blankas, darau vertimus ir t.t. Valandos:

Pirm. ir Ketvirt. vakarais, ir pagal susitarimą

52 VYKSTANT I EUROPA GERIAUSI JUMS PATARNAVIMĄ SUTEIKS



9 Dorchester St. West,
Montreal, Que., Canada
Tel.: LANcaster 8789

Rezervuokit savo kelionei vietas iš anksto. Parūpiname visus kelionės popierius. Parūpiname afidevitus dėl imigracijos, pasportus, vizas, sutvarkom maršrutus. Persiunčiam į visas pasaulio dalis pinigų, parūpinam perkalbėtojus, vertėjus, parduodam namus, išrenkam nuomą, parduodam visokią apdraudą, laivų tikietus.

J. E. JIŠA ir ALEX. MCKAY
SAVININKAI
(Kalba ir Lietuviškai)

Res.: WE. 3011

Bus.: EL. 2266

53 Eddy Adomaičio Garažas WEST END AUTO BODY

Sudaužytų Automobilių Taisymas
Yra Mūsų Specialybė

Atliekam Visokius Taisymo Darbus
5812 UPPER LACHINE ROAD — MONTREAL

54 Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi
Turime Kėletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRENmore 1678

Mr. R. Bennett, Manager

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

55 Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

56 VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip, toliau, išskiriant skalbinius. Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų:



Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučeliūnas ir A. Majauskas
Tel. TR. 1135 — Telefoną Atsako Lietuvaitė
2830 ALLARD ST., Wille Emard, MONTREAL

J. DOVYDAITIS

PRAŽŪTIES MIESTAS

Žmogus pilka miline, kausytai pusbačiais, tokiais, kokius dėvi kariai, atsmaukta ant pakaušio kepure, sulėtinu žingsni. Jis jaudinosi ir, kaip visuomet, įleido ranką kišenėn ieškoti papirosų.

Gatvėje, kuria jis ėjo, buvo tyli, kaip ir anuomet ramiais paprastais vidurdiškais. Maži, dideliais tikliniais. Maži, dideliais stikliniais. Maži, dideliais stikliniais namai niūksėjo be garso, tarsi juose gyvenę žmonės vaikščiotų pirštų galais ar net iš viso būtų kažkur išsivaikščioję. Sodai, kuriuos saugojo mūrinės tvoros, buvo skaidrūs ir žali, lyg septynerių metų tarpo nebūtų buvę. Balandžiai nardė ore ir kartais pasigirsdavo, kaip visai neaukštai jie gyviau suplakdavo sparnais ir tada, tikriausiai, versdavosi. . . Stoguose spindėjo rausvai pajuočiusių čerpių mezginiai, o virš jų kybojo plonos, blizgančios antenų stygos.

Puikiai jam buvo pažįstamas kiekvienas šis puošnus namas, kiekviena stiklinė veranda, varinės kepuraitės balkonų galuose.

Bet Viktoras Skirgaila nestabtelėjo. Nesidairė nė į langus, neieškojo pažįstamų veidų. Jo žvilgsnis buvo nukreiptas tik pirmyn ir neramiai klydinėjo ten, į kur jis nesvarbu šis miestas, man rūpi manasis miestas; kaip atrodo jis po tiek ilgo laiko, ar susirasiu jame aš nors vieną seną draugą?

Jis praėjo gatvę, išėjo į laukus, nes tai buvo miesto pakraštys, o paskui lipo per seno forto volą. Sustojęs tik tyliai aiškėjo, kai prieš jo akis atsivėrė reginys, apie kurį svajotojo, į kurį veržėsi, skubėjo.

Žemi kopūstų laukai su išvirtusiomis tvoromis buvo tušti. Ten, kur stovėjo trobeliukės, dabar kur-ne-kur riogsojo nudeginto kamino liekana, susiraičiusi, pajudavusi nuo rūdžių skarda, mėtėsi žolių priaugę puodai ir kiurksojo vešlios, dagias galvutes iškėlusios, varnalėšos. . . Kažkokia milžiniška ranka, deginanti ir triuškinanti, praėjo per šitą nepaprastą miestą, miestą lūšnų ir skurdų, pilną žmonių, kupinų aistros ir neapykantos gyvenimui, žmonių, kankinamų ligų, sрутų ir nevilties, žmonių, šiurkščių ir sykiu be galo jausmingų, žmonių, kurie Skirgailai buvo artimi ir kurių dabar nebebuvo šioje dykumoje. Ilgai jis stovėjo ir žiūrėjo, nedrįsdamas pajudėti ir nuėiti ten, kad sudrumstytų tylą ir prikeltų praėjį!

Keli jauni vyrai, nešdamieši kvadratais numargintas matuokles, ilgas, žvangantias juostas ir prietaisą ant geltono trikojo, vaikščiojo po išdeginčius griuvėsius ir dirbo taip pat nekalbėdami, atrodė, dėl to, kad nenorėjo sudrumsti tylos.

— Nebėra Pražūties miesto, — ištare Skirgaila, ir jo ranka lyg savaime pakilo ir nutraukė kepurę.

Jis žinojo, skaitė daug kartų laikraščius apie šio priemiesčio likimą. Priprato prietos minties, net įsivaizdavo, kaip atrodys po penkerių metų ši vieta su galingu, dieną naktį rūkstančiu fabriku ir ilgomis, plačiomis gatvėmis, kurių abiejais šonais tęsis dirbančiųjų nameliai, su įvairiaspalvių gėlių daržukais, su moterimis prieangiuose, o taip pat ir su krykštaujantiais, mažais gelsvaplaukiais, netvirtu žingsniu kreivuluojantiais vaikais, laidančiais vienas į kitą sviedinėlius.

Tačiau Skirgaila šiandien dar kartą atsiminė ir tai, kas buvo čia. Pražūties miestas pamažu kilo, stėjo prieš jį, besipurptas nuo savęs nuodėgulus, lietaus išplautus kaulus, suskilusius ir samanomis apžėlusius akmenis; Skirgailos samonėje grįžo ana niauri, sena diena. . .

Gurauskas pasidarė Lietuvoje žymia asmenybe, kai tik grįžo iš Belgijos. Ten jis studijavo architektūrą, gerė tirštą flamandišką alų, ant kurio putas laikydavosi pinigai, prisiziūrėjo verdančio gyvenimo ir tvirtai įsitikino geležiniu Vakarų įstatymu: laimi tas, kuris moka surasti idėją ir jai įgyvendinti sugeba aptikti priemones.

Kai jis vartygavosi Ostendėje, prie jūros, tarp tūkstančių gražiausių moterų ir kvėpuojančių nuo kaitros, lepiai gulinčių po baltais skėčiais, ir kai palygindavo Lietuvą, su šiaudinėmis trobelėmis, su mažiukais miestais, elgetiškaip įrengtomis pasiūlinkminių vietomis, kurias be to buvo galima suskaičiuoti pirštais, — susijaudindavo ir sakydavo:

— Kiek daug reikia kultūros tau, Lietuvele! Kiek daug reikia energingų žmonių, su valia, su mokslu! Ir kiek dar tavyje yra galimumų dirbti ir siekti!

Jis ugniniais žodžiais rašydavo savo tėvui, komercinio banko juriskonsultui, apie galimus nuostabius mažos tautos laimėjimus, jei tik daugiau inteligentijos galėtų pabūti ten, kur jis, pasimokyti, o paskui grįžti mokytojais kitiems, neturtingiems,

neapsviestiem. Gale paprastai pažymėdavo: "Dabar praktiką atlieku įvairiuose miestuose, prie modernių ir stambių statybų turiu daug išlaidų. . ."

O Vakarai iš tiesų buvo stebuklų pilni. Šalia rimtų ir tradicinių mokslo šventovių buvo nemaža ir tokių akademijų, kurios turėjo titulus, skambius vardus, o diplomus jose gaudavo kiekvienas, kuris pajėgdavo užsimokėti.

— Architektas Gurauskas, — taip prisistatydavo jis, aukštas, dar jaunas, bet jau pliktelėjęs vyras, kaip grįžo Lietuvon.

Jo diplomą valstybinė komisija pripažino tinkama, tačiau jaunasis inžinierius nesimetė į kūrybinį darbą, o, antra vertus, čia nebuvo tokių, jo žodžiais tariant, gigantinių statybų, kuriomis jis galėtų užsimti.

Jis sukūrė kelis straipsnius oficiozui, pavadintus "Lietuvą reikia padaryti mūrinę", pasirašydamas pilnu savo titulu. Paskui Gurauskas vedė bankininko dukterį Nataliją, gavo pasogą: mėlyna drobe ir auksinėmis raidėmis papuoštą indėlinę knygutę. Vėliau jis sukūrė statybos bendrovę, virto komersantu rangovu ir pradėjo statyti ne tik valstybinius pastatus, bet ir jaukias, modernias vilas direktoriams, referantams, kooperacijos bendrovių buhalteriams, pirkliams.

Laikiniosios sostinės priemiesčiai iš tikrųjų virto salomis, į kurias buvo galima atvesti kiekvieną užsienietį ir pasakyti: "Štai, kaip mes gyvename!" Tik, visa nelaimė, kad šalia tų vogtais pinigais, kyšiais, spekuliacija ir parangomis uždirbtų namų tebestovėjo lūšnos, prie kurių smirdėjo šiurkšlės ir puvo iš kažkur atklydusios ir kritusios katės. O iš dėžių mašinoms pakuoti, iš autobusų griaučių sukaltuose namuose kaip gyvenę tebegyveno žmonės — pikti, išdžiūvę, girtuokliai, mušeikos ir nekultūringi. Dėl to Gurauskas ne kartą rašė:

"Kur miesto tėvų akys, kad ta šlykštynė tebeleidžiama pas mus, kad ji teršia orą, skleidžia mikrobus, griauja naujųjų pastatų architektūrinę kompoziciją!"

Oficiozo redaktorius, kai gaudavo jo straipsnį, gudriai mirktelėdavo akį ir sakydavo savo mašininkams:

— Gurauskas šauja du zuikius. Jis nori priversti miesto savivaldybę statyti pigių butų koloniją, o sykiu išspausti, kad iš jo sukurtu

vilų miestuko kaimynystės pašalintų už forto esanti elgetyną. — Visgi redaktorius susigriebdavo nepersišnekėjęs, nes atsimindavo, kad ir jam straipsnio autorius baigia rėsti jaukų lizduką, o kredito sąlygos geros. . .

Straipsnis pasirodė. Kildavo kalbos, pabruzdėdavo miesto valdžia, net kabinetas priimdavo nutarimą apie preliminarą, o paskui vėl viskas nutildavo. Išdas pinigų visą laiką stokojo. Reikėjo patenkinti štabą ir nupirkti šoviniams gaminti mašiną, reikėjo policiją apginkluoti ašarinių dujų bombomis, reikėjo parodyti humaniškumą ir atsilyginti Tiškevičiui už mišką, reikėjo, pagaliau, planuoti valstybės rūmus, pirkti bankui dengti varinį stogą ir fasadui papuošti akmenų iš Suomijos. . .

Gurauskas pervaziuodavo kartais jam taip nepatinkantį, skurdų, tikrai į sąslavyką panašų priemiestį, gulintį tuoj pat už forto. Čia kiūksojo kaip kiūksoję tie namukai, lyg iš po nakties restorane išmėtytos, nukramtytos, apsvilusios nuorūkos, ir vaikai barškino ant virvutės pasirištas konservų skėrdines, moterys ant tvorų džiaustė priplėkusias, išplyšusias antklodes, slankiojo nuoga kūną švarku tepridengę "denaturščikai", klykė, įpykusio meilužio mušama, prostitutė.

"Parką reikia įrengti. Fontanai, aikštelės bridžui, takai jodinėti raitiems", galvodavo Gurauskas, dabar jau palipnėjęs, pliku bronziniu pakaušiu, sportiškais mėdžioklės drabužiais. Jis buvo įsitaisęs automobilį su atidaromu stogu ir, kai pamatydavo gerą medžioklinį taikinį, atsistodavo ir pro skylę sloge taikydavo.

Kartais, per šį elgetų priemiestį važiuojant, atsiradavo automobilio kelyje višta. Išgąsdintas paukštis pašokdavo, karkdamas ir plumpsėdamas sparnais, lėkdavo nuo mirtį nešančios mašinos. Tuo pačiu metu, į šį garsą, išvirsdavo laukan kuri nors moteris, nuoga krūtine ir su žindomu vaiku rankose, ir negirdėtai žodžiais imdavo plūsti šoferį ir visą pasaulį. Tada Gurauskas sustabdydavo savo pegasą, atsistodavo, iškišdavo šautuvą ir, nusitaikęs, iššaudavo į stogo krakė tupinčią varną. Paskui klekeldavo sėdynėn ir linksmas grįždavo namo.

Ir taip per keliolika metų išaugo du miestai vienas prieš antrą. Vienas baltas ir spindintis, kaip pirmas snie-

gas, su tyliu, svaigia radijo muzika už praskleistų užuolaidų, su limuziniais priedurų, su puošniomis, panašiomis į lėles, moterimis už stiklinių langų.

O šalia — prisispaudęs prie žemės, neramus, urzgiantis, pajudęs, sulopytas, žaidotas — kitas miestas. Į jį vakarais grįždavo vežikai; griuvinėdami slinko girti driskiai; į darbą eidavo, po skudurais siėpdamos savo pūliuotus kūnus, gatvės moterys; nuo pertempimo degančiais raumenimis, vos kojas vilkdami, parslinkdavo plytų nešikai, kanalizacijos darbininkai, miesto išviečių valytojai, uosto krovikai.

Laime ir turtu žerėjo pirmasis miestas. Mėšlu ir praktiškumu alsavo antrasis. Žmonės su ateitimi vaikščiojo parketinėmis grindimis, maudėsi marmurinėse voniose, gerė iš kristolinių taurių. It gyvi lavonai dvikiančiose išmatose, žmonės be ateities gyveno antrame mieste — Pražūties mieste.

— Užmušimų turi?
— Ne.
— Stambių vagysčių?
— Ne.
— Teisme riebių bylų buvo?
— Ne.

Vyras, plačiu veidu ir boksininko nosimi, blykstelėdamas auksinė grandinėle ant rankos, pašoko iš fotelio, trenkė kumštimi į stalą.

— Velnio pavė, išdžiūvęs vėpla! Tu sieki jau šiandien mane pasodinti? Kas čia per plepalai! . . .

Jis pasirausė laikraščiais apverstame stale, pagriebė siaurą, smulkiai prirašytą popierinę juostą, metė ją į priešais stovinčio ir tylinčio vyriškio veidą.

— Nereik man tokio darbininko! Parašė! . . . "Badas ir džiova"! Tokiomis sensacijomis aš prarasiu ne tik visus skaitytojus, bet už gerklės griebis ir cenzūra. Sutarties nesilaikai, dėl to aš tave už durų pasiūsiu!
(Bus daugiau)

SULAIKĖ DARBA
425,000 ANGLIAKASIŲ
PITTSBURGH. — John L. Lewis vėl naujienose. Jis pašaukė dviejų savaičių "poilsiu" visus angliakasius.

Angliakasiai, 425,000 skaičiuje, sulaike darbą dviem savaitėm, kad pagerbtų tuos, kurie krito kasyklose praėjusiais metais.

J. L. Lewis taipgi sako, kad tuomi jie protestuoja ir prieš paskyrimą James Boyd mainų biuro galva.

59

U. Kevėžienė Prisiminus

TORONTO. — Šią savaitę sukako metai laiko, kaip išsiskyrė iš mūsų tarpo Uršulė Kevėžienė, Sūnų ir Dukterų Draugijos Centro Komiteto ilgamečio sekretoriaus J. Kevėžos mylima žmona.

Jau metai laiko, kaip jos nebematome mūsų tarpe, bet ji mums labai dažnai prisimena. Kevėžų šeima sulošė neužmirštamą rolę 1926-29 metų imigrantų gyvenime.

Pirmiausia, Kevėžų namai buvo atviri ne tik asmeniškams susijimams, bet ir kultūrinams užsiėmimams. Susibūrusieji į Torontą lietuviai emigrantai turėjo keltą vietą, kur buvo galima užėiti, pasikalbėti. Kevėžų namas buvo vienas iš tų. Jų namuose taipgi rinkdavomės repetuoti, mokintis veikalus. Susitvėręs Bangos choras taipgi nekūrį laiką mokinosi pas Kevėžus.

Kevėžai buvo nuolatiniai darbuotojai mūsų organizacijose. Sunku buvo nematyti vieno ar kito parengimuose ar susirinkimuose. Uršulė buvo nepailstanti mūsų parengimų darbuotoja.

Prisimindami ją metinių sukaktuvių progą, mes iš naujo apgailestaujame netekę geros, nuoširdžios darbuotojos ir draugės. Taipgi mes atnaujiname savo užuojautą J. Kevėžai ir šeimai, pasilikusiems mūsų tarpe, bet liūdintiems be mylimos draugės ir motinos.

J. Y.



Uršulė Kevėžienė, nuo kurios mirties šią savaitę sukanka metai laiko.

Tarybinės Valstybės Rūpinimasis Motina

(Atkelta nuo 3 pulsp.)

paskiriama dar ir mėnesinė. Vienkartinių ir mėnesinių piniginių pašalpų suma auga atitinkamai su kiekvieno naujo vaiko gimimu. Vienišai motinai pašalpa duodama kol vaikui sukaks dvylika metų amžiaus. Ji turi teisę savo vaiką patalpinti vaikų įstaigoje, kur jis išlaikomas valstybės lėšomis. Daugiavaikėms motinoms valstybinės pašalpos mokamos, kol vaikui sukaks penkeri metai amžiaus. Tik per vienerius 1947 metus Tarybinė vyriausybė išmokėjo motinoms pašalpų vaikams išlaikyti 6 milijardus rublių.

Daugelis moterų iš Tarybų valstybės gavo dešimtis tūkstančių rublių. Taip, pa-

vyzdžiui, Lietuvos TSR Joniškio apskrities valstietė F. Kalinauskienė, 10 vaikų motina, gavo 18 tūkstančių rublių. Per keletą metų keliasdešimt tūkstančių rublių gavo Podolsko mechaninės gamyklos darbininkė Kuznecova Jevdokija Jakovlevna — 10 vaikų motina. 35,4 tūkstančio rublių valstybės išmokėjo 9 vaikų motinai Dudarovai Jekaterinai Semionovnai, Maskvos srities, Kuncovo rajono kolektyvinio ūkio valstietei.

Nujagimius prižiūri gausingos vaikų konsultacijos. Kiekviena motina gauna čia nemokamai konsultantų patarimus ir pagalbą, gali įskiepyti vaikus nuo galimų susirgimų. Prie konsultacijų skaitomos paskaitos ir pasikalbėjimai žymių specialistų — gydytojų ir profesorių — vaikų auginimo ir auklėjimo temomis. Ten pat yra suorganizuoti socialiniai teisiniai kabinetai, kurie gina teisinius motinos ir vaiko interesus. Specialios seserys-globėjos lanko vaikus nuo gimimo iki 3-jų metų amžiaus namie, teikdamos motinoms sanitarinę pagalbą. Prie vaikų konsultacijų yra vadamosios pieno virtuvės, aprūpinančios žindomus vaikus specialiu pienuku maistu, gaminamu pagal gydytojų nurodymus.

Jaunojoje Tarybinėje respublikoje — Lietuvos TSR — darbo žmonių vaikams sudarytas platus tinklas vaikų įstaigų, kurių buržuazinėje Lietuvoje visiškai nebuvo. Respublikoje yra apie 200 vaikų darželių ir keliasdešimt vaikų lopšelių. Atidaryta 34 gydymo vaikų konsultacijos, 27 moterų, 22 motinos ir vaikų konsultacijos.

Pokarinis penkmečio planas numato žymiai padidinti priemones, skiriamas toles-

Lietuvių Social Welfare Klubas
Atidarymui Naujos Svetainės Reagija

Vakariene

Šeštadienį, Kovo 19 Dieną

Nuosavoj Svetainėj
Delhi, Ontario

Po vakarienės bus šokiai, kuriems grieš gera muzika
Kviečiame visus iš arti ir toli atsilankyti

Iš toliau atvykusieji užėikite į seną piknikų vietą,
ten sužinosite salės antrašą.

Durys atsidarys 7 v. v. — Vakariene prasidės 8 v. v.

Klubo Valdyba

niam motinystės ir kūdikystės apsaugos reikalo išvystymui. Penkmečio pabaigoje (1950 m.) nuolatinį vietų skaičius vaikų lopšeliuose pasiekė 1,251,000 (be sezoninių lopšelių, aptarnaujančių kasmet 3-4 milijonus vaikų). 1950 metams Aukštojo Mokslo Ministerijos sistemoje papildomai bus paruošta 10,000 gydytojų-pediatrų.

Tarybų valstybė moterimotina apsupa visuotine pagalba. Ji aukštai įvertino motinų, auklėjančių vaikus, kilnų darbą. Motinystė Tarybų Sąjungoje prilyginta didžiausiems valstybiniais ir visuomeniniams nuopelnams. Tai rodo savo išraišką nuostatant garbės vardą "Motina-Didvyrė", kuris suteikiamas motinoms, pagimdžiusioms ir išauklėjusioms 10 ir daugiau vaikų, o taip pat įsteigiant ordiną "Motinos šlovė" ir medali "Motinystės medalis".

1948 metų pradžioje "Motinos-Didvyrės" vardas buvo suteiktas 24,993 moterims,

"Motinos šlovės" ordinu apdovanotos 592,604 daugia-vaikės motinos ir "Motinystės medaliu" — 1,640,452 moterys.

Septynioliktajame TSRS Komunistų Partijos suvažiavime didysis tarybinės liaudies vadas J. V. Stalinas pasakė: "... moterys sudaro mūsų šalies gyventojų pusę, jos sudaro didžiulę darbo armiją, ir jos pašauktos auklėti mūsų vaikus, mūsų būsimąją kartą, t. y. mūsų ateitį".

Tarybinės moterys, remdamosios tarybinės valstybės, komunistų partijos ir asmeniškai J. V. Stalino didžiule parama ir visokeriopu rūpinimusi, auklėja naują, džiugią jaunųjų tarybinių piliečių kartą begalinės meilės bei atsidavimo savo socialistinei Tėvynei dvasia.

MAAGA. — Olandijos valdžia praneša, kad gandai apie jos nutarimą paliuosuoti Indonezijos vadus nėra teisingi. Tokio nutarimo olandų valdžia nėra padarius.

Lietuviški Rekordai

Sulig pareikalavimo siunčiame katalogą

Taipgi radio, skalbiamos mašinos 25 ir 60 ciklų. Siunčiame bile kur Kanadoje. Galima pirkti grynais pinigais arba sulig susitarimo ant išmokėjimo.

ORIGINAL FURNITURE CO.

438 & 515 QUEEN ST. W. TORONTO, ONT.

Tel. AD. 1618

Šventadieniais: AD. 1618

The Victory Florist

Mūsų Specialybė:

Vestuvių buketai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

Harry R. Ranks Company

W. Zaleschook — Laidotuvių Direktorius
Aukščiausias Patarnavimas — Priinama Kaina
Patarnavimas 24 Valandas
455-57 QUEEN ST. W. TORONTO WA. 537

63 J. LUNSKY



AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: EA. 3924

PRINCESS FASHION FURS

Designers and Creator of fine

FUR GARMENTS

Restyling and Repairs
Workmanship Guaranteed
MODERN

COLD STORAGE

PLANT ON THE PREMISES
506 Queen W. 756 Yonge
AD. 8884 RA. 897



Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu visų rūšių laikrodžius. Darbas garantuotas — Parduodu visokių rūšių žiedus, auksines ir sidabrinės prekes bei Toronte suvenirus — Kainos prieinamos.

Atdara kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro

272 1/2 Queen St. W., Toronto

Stinson's Jewellery

2186 DUNDAS ST. W. — TORONTO

Kvalifikuotas lietuvis (Sniceris) laikrodininkas
Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias jewellery prekes.

Kaina prieinama. Darbas garantuotas
Krautuvė atdara kasdien iki 8 val. vakaro

Pranešimai

Hamilton, Ont.

Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 113 kuopos mėnesinis narių susirinkimas įvyks šio mėnesio 20 dieną, 2 valandą po piet, 707 Barton St. E., Karpato-Rusų salėj.

Prašome visus narius dalyvauti, nes turime svarbių klausimų aptarti.

Valdyba

Winnipeg, Man.

Iškilmingas Bankietas

Prisidėjimui prie CCF atstovų išrinkimo į Kanados parlamentą, čia esanti CCF lietuvių grupė rengia iškilmingą balių šeštadienį, kovo 26 dieną, Winnipigo Lietuvių Klubo svetainėj, 240 Manitoba Ave.

Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

Pradžią 8 valandą vakaro. Įžanga — \$1.00.

K. Bepiūsis,
CCF Liet. Grupės Org.

MŪSŲ LIGONIAI

TORONTO. — Ištiko nelainė draugė J. Kuktorą — susižeidė koją darbe, skiles kaulas per riešą. Teks laikyti koją gipse keletą savaičių.

Nuo savęs linkiu greitai pasveikti.

Report.

Lietuvių Literatūros Draugijos 162 Kuopa Rengia

Kultūrinis Vakaras

Sekmadienį, Kovo 20 Dieną

Lietuvių Salėj

(160 Claremont St.)

Bus svarbi paskaita temoje "Pasaulinės Literatūros Vystymasis ir Jos Reikšmė". Kalbės vienas iš geriausių kalbėtojų. Taipgi dainuos vaikučių žvaigždės choras

Pradžią 7.30 val. vak.

Frank Gažauskas

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvėjas

Vėl pradėjau siūti pagal užsakymą vyriškų žieminius ir vasarinius rūbus.

Seni ir naujai atvykusieji tautiečiai prašomi reikalui esant kreiptis pas mane. — Darbas garantuotas.

191 Sutherland Dr. - Leaside - MO. 9619

Sūnų ir Dukterų Draugijos Pirma Kuopa Rengia

Moterų Pajų Balių

Šeštadienį, Kovo 19 Dieną

Lietuvių Svetainėj

(160 Claremont St.)

Visos moterys ir merginos maloniai prašomos atnešti pajų arba keikų, o vyrai ir vaikinai — ateiti pasivaikinti tais pajais. Bus skanios kavos užsigėrimui.

Šokiams Grieš Gera Muzika

Visi kviečiami atsilankyti ir linksmai laiką praleisti su draugais ir pažįstamais.

Pradžią 8 valandą vakaro

Parengimų Komisija

Oi Ta Teodalinda!

TORONTO. — Praėjusį šeštadienį turėjome progą skaniai pasijuokti. Tai buvo vieno veiksmo komedija "Teodalinda", kurią perstatė S. Morkienė, J. Mileris, Kuzmienė, Indrunienė, J. Sinkūnas ir Ch. Morkūnas. Tai labai juokinga komedija.

Ponia Baronienė parašo veikalą, bet slepia savo kūrybą nuo vyro. Perduoda jį perrašyti ponui Smilgai, o išleisti apsiima ponas Samana. Apie savo pasisekimą ji parašo laišką draugei, bet tas laiškas buvo taip parašytas, kad jos vyras, netikėtai radęs ir perskaitęs, gavo

supratimą, jog žmona turėjo vaiką su kitu vyru. Ir ko jis nepridarė su tais ponais ir savo žmona. Ir kada ant galo viskas išsiaiškino, jis jautėsi taip mizernai, kad vertki norėjosi bežiūrint į jį.

Tą mizerną poną perstatė Mileris. Jo žmona buvo Stefanija Morkienė, mūsų dantisto Dr. P. Morkio žmona. Ponu Smilga buvo J. Sinkūnas, o ponu Samana — Ch. Morkūnas. Kuzmienė vaidino tarnaitę, o Indrunienė — ponios motiną. Visi savo roles atliko gerai. Režisavo J. Mingilas.

Ar nebūtų gerai, kad dramos grupė dar sykį suvaidintų "Kauno Sūnų Gaudytoją". Tai irgi labai juokinga komedija.

Čia reikia pridėti, kad vakarą surengė draugių moterų klubas, sąryšyje su paminėjimu tarptautinės moterų solidarumo dienos. Draugė Antanavičienė trumpai perstatė vakaro tikslą. Programos vedėja buvo draugė Laurusevičienė.

Ant galo dar linksmai pasišokom.

Sekmadienį, kovo 20 dieną, bus vėl parengimas. Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopa rengia vakarą su programa. Bus įdomi paskaita, o vaikučių choras duos

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

FRANK WASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. MU. 0191

koncertinę programą.

Nepamirškite ateiti ir išgirsti prakalbą bei pasiklausyti vaikučių choro, vadovaujamo R. Strazevičiūtės.
Reporteris

HITLERIO GENEROLAI AMERIKOS TARNYBOJ

(Atkelta nuo 2 pusl.)
vendinti savo agresiviams planams Europoj. Hitlerinis generolas Guderianas, ilgą laiką užsiėmęs karo ryty fronte "patyrimo apibendrinimu", dabar vadovauja karinio šnipinėjimo centrui. Devyni fašistiniai generolai ir dešimt pulkininkų sudaro Guderiano "štabą". Šitos organizacijos sukūrimo iniciatyva priklauso Amerikos žvalgybininkui Alenui Dale-sui.

Guderianui ir jojo "štabui" pavesta atstatyti vokiečių žvalgybos tinklą pačioj Vokietijoj ir užsienyje. Amerikos instrukcijos, sudarytos Guderianui, vienas pastatytų uždavinių yra bendradarbiavimas žvalgybos štabo su nelegalinėmis fašistinėmis organizacijomis Europoj.

Londono Vakarų valstybių pranešimuose dėl Ruro, mažiausiai dešimtį kartų visais linksniais linksniuojami žodžiai: "saugumas", "nusi-ginklavimas", demilitarizacija" ir kk. Bet vargu ar šita frazeologija gali ką nors suklaidinti, paslėpti, jog po dūmine frazių apie nusiginklavimo uždanga, iš tikrųjų vyksta slapsti veiksmai, kad paverstų Vakarų Vokietiją karine-strategine amerikinio imperializmo Europoj baze.

Čia vertėtų pažymėti, jog dabar vyksta sustiprintas visuomeninės opinijos paruošimas, kad netolimoj ateityj

Bizonija bus formaliai įtraukta į agresyvinę Vakarų karinę-politinę sąjungą. Vakarų Vokietijos laikraščiai paskutiniu metu laiku tiesiog mirgėte mirga įvairiausiais pranešimais, politinių veikėjų pasisakymais dėl reikalo sudaryti vokiečių ginkluotas pajėgas ir įtraukti jas į Vakarų Sąjungos sistemą. Visai neseniai Amerikos radijo stotys Berlyne transbuvo savo komentatoriaus kalbą, kurioje jis visiškai atvirai pritarė Bizonijos įjungimui į Vakarų "gynybos" sistemą. Komentatorius tvirtino, jog "Vakarų okupacinės valstybės turi formuoti ir finansuoti vokiečių kariuomenę".

Nepaisant įvairiausių paneigimų, jau vyksta vokiečių kareivių ir karininkų apmokymas ir paruošimas Vakarų Vokietijos teritorijoje. Verbuojami bedarbiai vokiečiai nuo 22 iki 35 metų amžiaus. Pirmenybe naudojasi asmenis pirma tarnavę SS kariuomenėj, parašiuotininkų arba tankininkų dalyse, o taip pat buvę kariai, hitlerinė armijoj apdovanoti bei turį pažymą, jog jie buvę "pavyzdingi kareiviai".

Hitlerinis karinis nusikaltėlis ir Vokietijos liaudies išdavikas Halderis ne tik aktyviai svajoja apie karą, bet dargi išdrįsta "patarti" karinių veiksmų Europoj atveju paversti visą vakarinę Vokietijos dalį iki pat Reino, negyva, be žmonių "dykumos zona" jau žinomais vokiečių fašistų pavyzdžiais. Tačiau, gerai žinoma, kad jokios "dykumos zonos" nepadėjo hitleriniams kareivpa-laikiams išvengti sutriuškimo, gėdingo galo.

Lietuviška Valgykla

Union Coffee Shop

387 SHERMAN AVE. N.

HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917



A. GARBENIS
Fotografas

Jūsų Vestuvių Paveikslas

Linksmausia atmintis Jūsų gyvenime.
Pigesnės kainos savo tautiečiams.

Telefonuokite dėl apointmento KE. 5364

LAFAYETTE STUDIO

2182 DUNDAS ST. W. TORONTO